

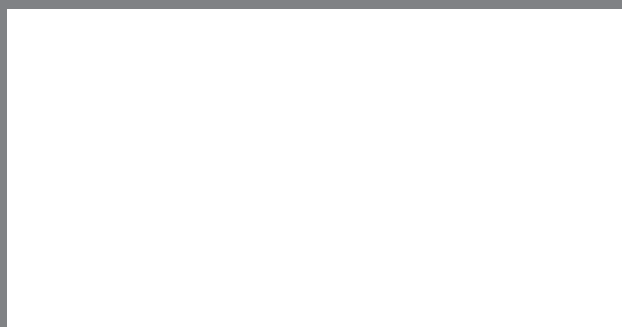
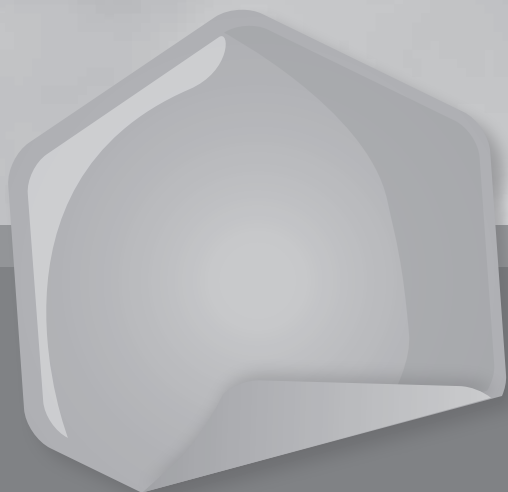

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 5/2024

Anton Žnideršič
1874–1947

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Predvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 046 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Store
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrič, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobropole, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji, Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Sentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovniki, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Veržej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

Seminarji svetovalcev specialistov

ČZS, JSSČ, razpisuje več seminarjev za čebelarje iz področja tehnologije čebelarjenja. Seminarji (teorija in praksa) bodo potekali maja in junija, odvisno vremenskih razmer ter stanja v naravi. Seminar je sestavljen iz teoretičnega dela – predvideno dopoldan in praktičnega dela – predvideno popoldan. Praktični del tečaja predvideva delo z živimi čebelami. Ker lahko pičijo, s seboj prinesite čebelarstvo zaščitno opremo in tako poskrbite za lastno varnost. Organizator in izvajalci tečaja ne odgovarjajo v primeru čebeljega pika. Potrdilo o udeležbi na seminarjih bodo prejeli le tisti, ki se bodo udeležili vseh ur izobraževanja. Za udeležbo na seminarjih je **obvezna prijava** na kontakt ob posameznem seminarju. Število udeležencev na seminarju je omejeno. Podrobnejše informacije o seminarju bodo prejeli prijavljeni udeleženci.

Datum	Ura	Tema	Predavatelj	Kraj	Prijava
6. 5. 2024	16.00	Tehnologija pridobivanja propolisa	Tomaž Samec	Regijski učni čebelnjak Ptuj, Zagrebška 86, Ptuj	g. Čuš, 070 512 884
6. 5. 2024	16.00	Seminar o cvetnem prahu	Aljaž Debelak	Regijski učni čebelnjak Zasavskega okoliša, Hohkrautova kolonija 21, 1420 Trbovlje	g. Jager, 051 681 817
9. 5. 2024	10.00	Seminar o apitehničnih ukrepih	Vlado Auguštin	Regijski učni čebelnjak gorenjskega okoliša, Zgornje Gorje	g. Legat, 031 371 952 lovro.legat@gmail.com
9. 5. 2024	16.00	Tehnologija pridobivanja propolisa	Tomaž Samec	Regijski učni čebelnjak notranjskega okoliša, Loško/Kamna Gorica, Cerknica	ga. Braniselj, 041 900 132
13. 5. 2024	16.00	Seminar o cvetnem prahu	Aljaž Debelak	Regijski učni čebelnjak Primorskega okoliša, Trebenče, 5282 Cerkno	g. Pegan, 031 292 577
15. 5. 2024	14.00	Seminar o tehnologiji čebelarjenja v AŽ panjih	Simon Golob	Regijski učni čebelnjak Celjskega okoliša, Cesta na kmetijsko šolo 9, Senthur	g. Andrej Jernej, 040 650 850
16. 5. 2024	10.00	Seminar o čebelarjenju v LR nakladnih panjih	Vlado Auguštin	Regijski učni čebelnjak notranjskega okoliša, Cerknica	g. Vičič, 031 390 290 janmed17@gmail.com
23. 5. 2024	10.00	Seminar o čebelarjenju v LR nakladnih panjih	Vlado Auguštin	Regijski učni čebelnjak podravskega okoliša, Maribor	g. Vogrinec, 041 818 705 vladov75@gmail.com
23. 5. 2024	11.00	Seminar o apitehničnih ukrepih	Simon Golob	Regijski učni čebelnjak Posavskega okoliša, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	g. Anton Urek, 070 600 282
30. 5. 2024	10.00	Seminar o lastni vzreji matic	Vlado Auguštin	Regijski učni čebelnjak belokranjskega okoliša, Črnomelj	g. Milinkovič, 030 604 090 med.milinkovic@gmail.com
30. 5. 2024	16.00	Seminar o pridobivanju čebeljega strupa	Simon Golob	Regijski učni čebelnjak Zasavskega okoliša, Hohkrautova kolonija 21, Trbovlje	g. Jager Bogdan, 051 681 817
6. 6. 2024	10.00	Seminar o medu	dr. Urška Ratajc, Simon Golob	Regijski učni čebelnjak koroškega okoliša, Pod Gradom 190, 2370 Dravograd	g. Kadiš, 031 644 534

Urniki usposabljanj v maju 2024

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na predavanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridružujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Ura	Tema	Predavatelj	Kraj	Prijava
8. 5. 2024	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu po načelih sistema HACCP-OSNOVNE	dr. Urška Ratajc	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačević, 01 729 61 24

Majska akcijska ponudba

Na Čebelarški zvezi Slovenije imamo v akcijski ponudbi naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01 729 61 00 ali na e-naslovu: ines.zunic@czs.si. Akcijska ponudba velja za člane ČZS. Za naročene artikle se v primeru pošiljanja po pošti zaračuna poštnina!

Telovnik (S–2XL)
35,20 EUR - 10% = 31,70 EUR

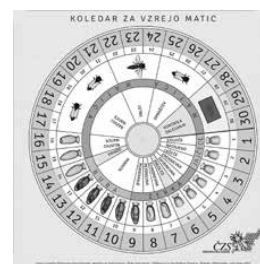
Knjiga medovite rastline
24,99 EUR - 10% = 22,50 EUR

Knjiga čebelje paše
21,00 EUR - 15% = 17,85 EUR

Tabla čebela lahko tudi piči
20,40 EUR - 10% = 18,36 EUR

Koledar za vzrejo matic
5,00 EUR - 10% = 4,50 EUR

PRODAM

Med, akacijev, cvetlični, lipov in ajdov. Možna dostava na dom, 041 784 775.

Med, kostanjev. Posavje, 070 862 544.

Med, gozdni, cvetlični, lipov, akacijev, hojev in kostanjev, v rinfuzi ali v sodih po 80 kg. Cerkno, 031 892 952.

Med, cvetlični, akacijev, gozdni, kostanjev in lipov, ter matični mleček. Ptujška Gora, 041 587 573.

Čebelje družine v 10S AŽ-panjih. Dolenjska, okolica Ivančne Gorice, 040 838 956.

Čebelje družine na 5 ali 7S AŽ-satih. Ribnica na Dolenjskem, 031 655 986.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih. Okolica Ilirske Bistrice, Kozina, 031 614 122.

Čebelje družine na 10S AŽ-satih. Okolica Nove Gorice, 041 778 892.

Čebelje družine na AŽ-satih, lanske matice. Koroška, 040 412 793.

Čebelje družine na AŽ-satih. Gornji Grad, 051 352 632.

Čebelje družine v 10S panjih. Škocjan, 031 882 295.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih. Žiri, 041 552 426.

Čebelje družine na 7 satih, z lansko matico. Okolica Žužemberka, 031 713 680.

Čebelje družine na AŽ-satih, lahko tudi z nakladnimi GJ-panji. Okolica Ljubljane, 041 812 057.

Čebelje družine na 6 satih, lanske matice. Okolica Litije, 041 900 606 ali 01 8972 145.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih, lanske matice. Okolica Vrhnike, 041 727 131.

Čebelje družine na 10S AŽ-satih, lahko ostanejo v Goriških brdih na akacijevi paši, 041 704 233.

Čebelje družine na 11S AŽ-satih, lahko tudi s panji. Okolica Ljubljane, 041 626 168.

Čebelje družine v AŽ nakladnih panjih, mlade matice, novo satje. Okolica Kranja, 041 367 018, 070 878 653.

Čebelje družine na 6, 7 in 9S AŽ-satih. Begunje na Gorenjskem, 041 633 185.

Čebelje družine na 7 ali 10S AŽ in LR 2/3-satju, kasneje tudi roje, ter topilnik voska. Novo mesto, 040 625 471.

Čebelje družine v 2/3 10S LR-panjih. Temenica, 051 443 401.

Čebelje družine na AŽ-satih. Slovenske Konjice, 041 756 810.

Čebelje družine na 10S AŽ-satih. Novo mesto, 041 679 980.

Čebelje družine na 7S, z lanskimi maticami. Cerkno, 041 686 436.

Čebelje družine na 1/1 LR-satju, matice so lanske, večina družin je na 7 satih. Postojna, 041 974 232.

Čebelje družine na 5 in 8 satih, dobro razvite z mladimi maticami. Primorska, Vipava, 041 463 149.

Čebelje družine na LR-satju. Bohinjska Bistrica, 070 130 351.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih z lanskimi maticami. Okolica Ptuja, 040 269 204.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih. Okolica Ilirske Bistrice, 041 247 607.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih. Šmarje pri Jelšah, 041 448 885.

Čebelje družine, 7S, z lanskimi maticami. Cerkno, 041 686 436.

Čebelje družine na 7S AŽ-satih. Okolica Maribora, 040 509 091.

Čebelje družine na LR 1/1 satju, odlično razvite, polna naklada čebel. Lasten vosek, zdravljen po ekoloških smernicah. Ljubljana, 031 253 929.

AŽ-panje, 10 in 7S, nove ter rabljene (so razkuženi). Pivka, 040 559 139.

AŽ-panje 5, 6, 7 in 10S, tudi 3-etažne, ter nekaj plemenilčkov. Kostanjevica na Krki, 031 501 801, po 19. uri.

LR-panje, nove, s pitalniki. Prodajam tudi topilnik za vosek 2-satni in posodo za odkrivanje satnic. Okolica Pijave Gorice, 031 510 274.

LR-panje 2/3 brez okvirjev. Malo rabljeni, temeljito pobrušeni, obžgani in na novo pobarvani. Gornji Grad, 031 366 176.

Čebelarstvo opremo, podnice, tehtnico, točilo, LR-panje, satnice, pitalnike, pokrove, sublimator itd. Najraje v kompletu. Temenica, 051 443 401.

Smukalnike cvetnega prahu AŽ, zunanje, lesene, rabljene 2 sezoni, in AŽ-satje za medišče, zgrajeno, lepo svetlo. Domžale, 041 980 224.

AŽ-panje, nove, 9 in 10S, ter AŽ-panje polovičarje, 7, 9 in 10S. Panji vsebujejo tester varoje, pitalnik, okvirčke. Prodajam tudi nakladne 10S AŽ-panje. Cerknica, 041 840 357.

AŽ-satnice in lipove deske, primerne za izdelavo satnikov. Cerkljanska Dobrava, 031 256 833.

AŽ-satnice, nerabljene. Ljubljana, 051 242 860.

AŽ-panje, 10 in 8S, ter 4-satno ročno točilo. Logatec, 070 635 604.

Panje in vso čebelarstvo opremo, ki sem jo podedoval. Vrh nad Želimljami, 070 999 899.

Prašilčke 5 in 7S. Vrhnika, 031 462 215.

Zabojnik za 60 AŽ-panjev 10S, v uporabi 5 sezon, lepljen les, CNC-razrezan, naseljen s čebeljimi družinami. Domžale, 041 980 224.

Prevozni čebelnjak TAM 5500, letnik 1971, dobro ohranjen, servisiran, nove sprednje pnevmatike, servis zavor, zamenjano olje, nov zaganjalnik. Prodajam skupaj s panji (60 kosov 10S AŽ-sati in 10 kosov 7S AŽ-sati). Ljubljana, 070 666 455.

KUPIM

Čebelje družine na AŽ-satju (4 kose). Vzreja mora biti na lokaciji Haloze. Po možnosti okolica Cirkulan, 051 694 666.

ODDAM

Kmetijski zemljišči (1295 m²), Maribor, Limbuš. Primerni za čebelnjak, južna lega, kostanj, akacija v okolici. Možnost vodnega priključka, urejene meje in dostop. Limbuš, 041 694 139.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 5/2024

Anton Žnideršič
1874–1947

Evropski
parlament
potrdil natančnejše
označevanje porekla
mešanic medu!

- Tropilela (*Tropilaelaps mercedesae*), invazivna vrsta na pragu Evrope
- Katere opraševalce najdemo na cvetovih jablan?
- Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2023

Prijazno vabljeni na

21. slovenski čebelarški praznik in 7. svetovni dan čebel

Beltinci, 18. 5. 2024

11.00

Osrednja slovesnost na glavnem odru v beltinskem parku

Nagovorili nas bodo:

Marko Virag, župan Občine Beltinci

Nataša Hajdinjak, predsednica uprave Prva osebna zavarovalnica

Štefan Šemen, predsednik Čebelarške zveze društev Pomurja

predsednik Evropske čebelarške zveze (EBA)

Boštjan Noč, predsednik Čebelarške zveze Slovenije

V programu bodo sodelovali:

Moški komorni pevski zbor Čebelarške zveze Slovenije, Prekmurska godba Bakovci, Vrtec Beltinci, enota Sonček Dokležovje, recitatorji Osnovne šole Beltinci, Veseli Marki Osnovne šole Beltinci, Prekmurska banda Glasbene šole Beltinci, glasbena skupina Trio RAJ.

V veliko čast nam je, da bo na našem dogodku prisotna tudi predsednica Republike Slovenije, dr. Nataša Pirc Musar.

Spremljajoče dejavnosti dogodka na prireditvenem prostoru:

8.00

- čebelarška tržnica
- ogled paviljona Medena zgodba
- ogled 3D-kranjice, fizičnega modela čebele delavke *Apis mellifera carnica*, slovenske avtohtone kranjske čebele
- ogled razstavnih zbirk »Zgodovina zdravstva v Pomurju« in »Plemiške družine v beltinskem gradu« ter grofičinega salona
- Ogled razstave Društva starodobnikov - ljubiteljev starih koles "Dimek" Beltinci

10.30

Štart 22. rallyja starodobnih koles in starodobnih koles z motorjem »Dimek« Beltinci

Prireditev je namenjena tudi splošni javnosti. Za vse prijavljene udeležence s pravočasno poravnanim prispevkom za kosilo (do 10. 5. 2024) bo zagotovljen sedež na osrednjem prireditvenem prostoru. Prezem kuponov za kosilo je možen od 8.00 naprej na info točki pri vhodu na prizorišče (Ravska cesta 8).

Veselimo se druženja z vami!

Informacije: obcina@beltinci.si ali tel. št. 02 541 3580

Drage čebelarke, dragi čebelarji!

Za nami je prva seja novega Upravnega odbora ČZS, ki smo jo obogatili z dvema dogodkoma. V znak dobrega, medsebojnega sodelovanja z NLB d.d. smo posadili lipo, nato pa nam je donator gospod Jože Smrkolj predal novonameščen defibrilator.

Na Čebelarški zvezi Slovenije smo imeli tudi izobraževanje, kako ta defibrilator (AED) uporabljati, a smo se vsi strinjali, da bomo najbolj veseli, če nam usvojenega znanja ne bo treba uporabiti.

Zadnji del aprila nam ni namenil ugodnega vremena, v sicer zelo slabo uteho nam je bil le izgovor ali pa raje pregovor, da od prestopnega leta nikoli ni bilo kaj dosti za pričakovati.

April, muhast ali ne, nam je prinesel nove spremembe. Predsednik ČZS Boštjan Noč je postal prvi predsednik Evropske čebelarke zveze (Ebe), kar pomeni nove poti za vse čebelarje v evropskem prostoru. Več o viziji in smernicah novoustanovljene evropske zveze si lahko preberemo v izjavi za javnost, ki je objavljena v tej številki *Slovenskega čebelarja*.

V sosednji Avstriji so aprila odkrili prvi primer azijskega sršena, zato bodimo še pozornejši, da ga bomo v primeru, da se pojavi tudi pri nas, pravočasno opazili. Preti nam tudi nova grožnja

pršice, ki se počasi z vzhoda premika proti nam. Vse o pršici tropileli si lahko preberemo v članku avtoric Monike Kozar in dr. Lucije Žvokelj. V pomladnih mesecih so na Čebelarški zvezi Slovenije v ospredju tudi brezplačne analize čebeljih pridelkov, zato lepo vabljeni k oddaji vzorcev, saj bomo le tako vedeli, kakšna je kakovost naših pridelkov.

Čebelarke in čebelarji se radi podružimo, za kar imamo v mesecu maju dve zelo lepi priložnosti. Mlajši čebelarji se bodo najprej preizkusili na tekmovanju mladih čebelarjev, ki bo 11. maja v Pivki, teden kasneje pa bo priložnost, da se zberemo v Beltincih in popraznujemo na čebelarskem prazniku ter svetovnem dnevu čebel.

Ta številka *Slovenskega čebelarja* pa ima še en pomen, saj je zadnja izpod budnega očesa uredniškega odbora v tej sestavi. Zato dovolite, da se v našem skupnem imenu še tukaj zahvalim.

Spoštovane članice in člani uredniškega odbora, hvala za vaše znanje, ki ste ga delili z nami, za delo, ki ste ga vložili in da ste z nami soustvarjali glasilo *Slovenski čebelar*.

Mara Golob Meserko

Sporočanje števila čebeljih družin

v skladu s Pravilnikom o označevanju čebelnjakov in stojišč smo čebelarji v Register čebelnjakov dolžni sporočiti podatke o številu čebeljih družin, ki jih imamo v posameznem čebelnjaku na dan 15. april in 31. oktober ter druge spremembe podatkov. Podatke o številu čebeljih družin je potrebno sporočiti najpozneje do 1. decembra vsako leto za oba prej omenjena datuma. Če bi želeli stanje na dan 15. april 2024 javiti že sedaj lahko to storite preko spletne aplikacije »sporočanje števila čebeljih družin«. Do obrazca dostopate preko zgornje QR-kode. Za sporočanje stanja potrebujete registrsko številko čebelnjaka in davčno številko čebelarja.

Možnost pa je tudi, da izpolnite in podpišete »Obrazec za sporočanje števila čebeljih družin v Register čebelnjakov na dan 15. april in 31. oktober,« ki se nahaja na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in ga pošljite v elektronski obliki na info.sir@gov.si ali po pošti na naslov Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin – UVHVVR- SIRIS, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana.

KAZALO

UVODNIK

Mara Golob Meserko 133

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Monika Kozar in dr. Lucija Žvokelj: Tropilela
(Tropilaelaps mercedesae), invazivna vrsta na pragu Evrope 136

NOVICE IZ SVETA

Simon Golob: Prvi primer azijskega sršena v sosednji Avstriji 139

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Peter Podgoršek, Manca Kojek, dr. Maja Smodiš Škerl,
dr. Janez Prešern: Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2023 140

Lidija Senič: Pomoč čebelarjem z izposojno opreme
za zaščito panjev pred medvedi 142

DIVJI OPRAŠEVALCI

dr. Johanna Amalia Robinson, dr. Danilo Bevk,
dr. Anton Gradišek, dr. Nevenka Bogataj: Katere oprasovalce
najdemo na cvetovih jablane 144

DELO ČEBELARJA

Tomaž Granda: Čebelarjeva opravila v maju 146

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Aljaž Debelak: Ali so medovi na svetovnem ocenjevanju
medu na Apimonii res boljši? 148

APIMONDIA

dr. Peter Kozmus: Novice iz Apimodie 149

OBVESTILA ČZS 150

ČEBELARSKI KROŽEK SE PREDSTAVI 156

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 158

V SPOMIN 160

OGLASI 161

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko
čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško
in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza
Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

VPisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo
za izobraževanje, znanost in šport RS, pod
zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si,
www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727,
matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV:
SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo: 01 729 61 14, 030 604 660,
mara.golobmeserko@czs.si,
www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor: Brane Borštnik, Vladimir
Fajdiga, Simon Golob, Anton Žakelj, Mira Jenko
Rogelj, Borut Preinfalk, Mara Golob Meserko

Urednica: Mara Golob Meserko

Lektorica: Mojca Pipan

Oddaja prispevkov: Članki do petega, obvestila,
reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje
v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem.
Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva.
Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov.
Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno
objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu
Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

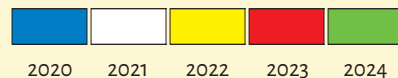
Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova
ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s
certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z
gozdovi). Naklada: 7630. Tiskano: 24. 4. 2024.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana
iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Fotografija natečaja
čebelarske fotografije ČZS 2024.

Foto: Václav Přibáň.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKÉ ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06,
040/436 512, nocb@czs.si
Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10,
040/436 515, lidija.senic@czs.si
Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja
PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si
Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Božovičar,
opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31,
041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,
avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,
https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/
Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:
Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si
Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si
Svetovalci specialisti za ekonomiko:
Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si,
Mojca Pibernik: 01/729 61 18, 040/436 518,
mojca.pibernik@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:
Urška Rataj: 01/729 61 34, 040/436 514, urska.rataj@czs.si
Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si
Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomas.samec@czs.si
Svetovalec za izobraževanje in usposabljanje:
Boris Potočnik: 01/729 61 11, 051 637 204, boris.potocnik@czs.si
Računovodstvo: Petra Stropnik: 01/729 61 12,
031 506 764, petra.stropnik@czs.si
Uredništvo: Mara Golob Meserko: 01/729 61 14, 030 604 660
mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php
Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si,
www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409,
barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna
sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević,
administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009,
zlatica.kovacevic@czs.si
Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni
četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11,

cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php
Ohranimo čebele: www.oхранimo-cebele.si
Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php
Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php
Uradne ure JSŠČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem
centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do
12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00
in petek od 8.00 do 10.00. Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v
Čebelarskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek
od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): pone-
deljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu
Kmetijskego gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek
od 10.00 do 14.00. **Streliška ulica 150, 2000 Maribor** (v Čebe-
larskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Okusite pravega

**Vključite se v evropske
sheme kakovosti in
zaščitite svoj med.**

Tropilela (*Tropilaelaps mercedesae*), invazivna vrsta na pragu Evrope

Monika Kozar, dr. vet. med. in dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med.

Širjenje tujerodnih vrst na področja, kjer jih prej nismo ugotavljali, povzroča težave tudi v čebelarstvu. Zajedavske vrste pršic so velika grožnja medonosnim vrstam čebel. Vsem poznana varoja (*Varroa destructor*) je že desetletja eden glavnih vzrokov za izgube čebeljih družin pri nas in po svetu. Globalizacija, mednarodni promet in podnebne spremembe so dejavniki, ki omogočijo in olajšajo širjenje invazivnih vrst na nove lokacije. Eno izmed takih groženj predstavljajo zajedavske pršice iz rodu *Tropilaelaps*.

Tropilela (*Tropilaelaps* spp.) izvira iz Azije, njen naravni gostitelj so azijske vrste velikih čebel

(*Apis dorsata*, *Apis breviligula* in *Apis laboriosa*), s katerih je pred več kot 50 leti prešla na zahodno medonosno čebelo (*Apis mellifera*). Rod *Tropilaelaps* obsega najmanj štiri vrste: *T. koenigerum*, *T. thaii*, *T. clareae* in *T. mercedesae*. Na medonosni čebeli (*A. mellifera*) so do sedaj našli zgolj *T. clareae* in *T. mercedesae*, od katerih je *T. mercedesae* tista vrsta, ki se na nova področja širi najhitreje.

Prvotna domovina pršic iz rodu *Tropilaelaps* je manjše območje jugovzhodne Azije. Danes je razširjena skoraj po celotnem območju jugovzhodne in južne Azije, prisotna je v Južni Koreji in na Kitajskem. Potrjena je bila tudi že na področju srednje Azije, v Uzbekistanu. Strokovnjake v Evropi in tudi drugod po svetu je v zadnjem času

vznemirilo poročanje o njenem pojavu tudi v Iranu, predelih Rusije in Kazahstanu (sliki 1 in 2).

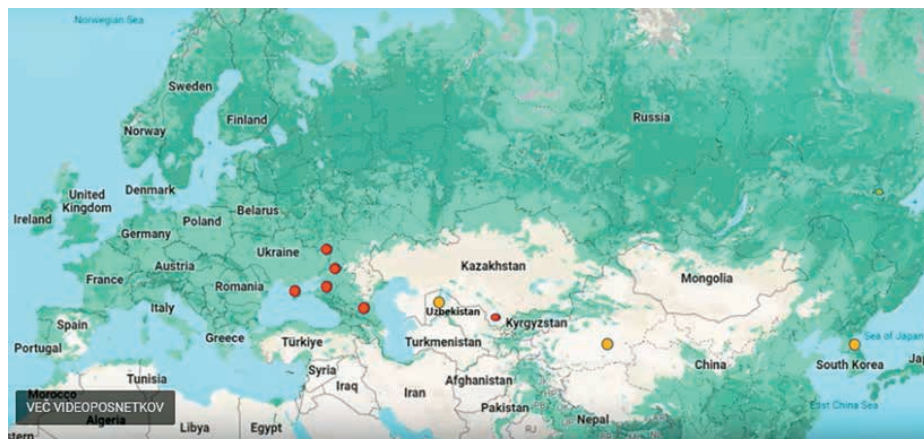
Kaj vemo o pršicah iz rodu *Tropilaelaps*?

Pršica tropilele meri 1 mm v dolžino in 0,5 mm v širino, kar znaša približno 1/3 velikosti varoje. Ima štiri pare nog, ki so razporejene ob telesu, in se v primerjavi z varjo premika veliko hitreje. Zaradi slednjega, kot tudi manjše velikosti, jo s prostim očesom težko opazimo na satju. Telo ni segmentirano, je vzdolžno ovalne oblike in ga pokriva ščit rdečerrjave barve. Samčki so nekoliko manjši od samic in podobne telesne zgradbe.

Tropilela se razmnožuje le v delavski in trotojski zalegi. Oplojena samica zleze v celico z ličinko nekaj ur pred pokritjem celice. Na ličinki se hrani in leže jajčeca. Pri hranjenju vsakokrat naredi novo rano na telesu ličinke, kar povzroči veliko poškodb in brazgotin ter se v odrasli dobi čebele kaže s poškodbami nog, anten, kril ipd. ter okrnjeni funkciji teh delov telesa (za primerjavo – samica varoje naredi le

Slika 1: Tropilela je razširjena na področjih jugovzhodne in južne Azije, tudi Kitajske in Južne Koreje. Od lanskega leta je potrjena tudi v Uzbekistanu, kar nakazuje smer širjenja na področja srednje Azije in proti zahodu (povzeto po <https://www.apimondia.org/webinar-invasive-species.html>).

Slika 2: Na spletnarju o invazivnih vrstah v Evropi (<https://www.apimondia.org/webinar-invasive-species.html>) so marca letos predstavili poročanja o pojavu pršic iz rodu *Tropilaelaps* tudi na območjih Rusije in Kazahstana (rdeče točke na zemljevidu).

Slika 3: Primerjava med varjo (levo) in tropilelo (desno).
(Vir: <https://beeprofessor.com/tropilaelaps-mites>)

Slika 4: Tropilela obsega tretjino velikosti varoje in jo na satju, kot tudi drobirju, težko opazimo. (Vir: Veterinarska fakulteta UL)

eno prehranjevalno mesto zase in za vse svoje potomce). Samice tropilele izležejo 3–4 jajčeca, iz katerih se v 12 urah izleže ličinka s šestimi nogami. Ta se skozi razvojno stopnjo protonimfe in deutonomimfe razvije v odraslo pršico. Razvoj pršice do odrasle oblike traja približno šest dni (5–9). Samčki se izležejo iz neoplojenih jajčec in so haploidni, njihov razvoj pa je približno 24 ur hitrejši kot pri samiškah. Tudi razvojne oblike tropilele se hranijo na ličinki in pri tem naredijo številne rane in poškodbe. Pri tropileli lahko parjenje poteka tako v pokriti celici kot tudi izven zalege.

Zaradi krajšega življenjskega ciklusa se njihova populacija v čebelji družini povečuje hitreje kot pri varojah. Tudi foretična stopnja (obdobje, ko so pršice na čebelah) je pri tropileli v primerjavi z varjo krajša. Tropilela že po nekaj urah po poganju mlade čebele zleze k novi ličinki v celici satja in nadaljuje razmnoževanje. Kadar so čebelje družine hkrati napadene z varojami in tropilelami, tropilele hitro številčno prevladajo. Na čebelah in v čebeljih družinah povzroča podobne klinične znake kot varja. Odrasle čebele imajo vidno poškodovana krila, noge in antene, se plazijo pred panji, imajo krajše zadke, nižjo telesno

težo in krajšo življenjsko dobo. Ličinke so deformirane, odmre lahko tudi polovica ličink. Zalega je presledkasta, na pokriti zalegi lahko najdemo odprte celice, iz katerih čebele odstranjujejo prizadete in odmre ličinke in bube. Čebelja družina vse bolj slabi in povsem propade. Do sedaj je bilo dokazano, da tropilele uspešno prenašajo virus deformiranih kril, virus kronične paralize čebel in virus črnih matičnikov.

Katera dejstva o pršicah iz rodu *Tropilaelaps* še niso znana in so ključna za nadaljnja ukrepanja?

Po do sedaj znanih podatkih se tropilela ne prehranjuje na odraslih čebelah kot varja, saj nima dovolj močnega ustnega aparata, da bi prebodla hitin. Na odrasle čebele zleze zgolj za prenos po panju in med družinami. Ključno vprašanje torej je, kako tropilela preživi obdobja brez zalege v čebelji družini in ali lahko preživi zime v zmerno toplem pasu. Odgovora še ne poznamo, nam bo pa nakazal tudi smer njenega zatiranja. Strokovnjaki najbolj poudarjajo naslednje tri možnosti preživetja tropilele v podnebnih zimo:

- pršica preide v t. i. diapavzo (obdobje mirovanja z upočasnenimi življenjskimi procesi),
- ima v tem času drugega (alternativnega) gostitelja, na katerem se prehranjuje,
- tudi v zmerno toplem pasu je ves čas v čebeljih družinah prisotna zalega (primer Južna Koreja in Kanada).

Slika 5: Dve zreli samički tropilele na čebelji ličinki, rjavi madeži predstavljajo številne rane in poškodbe na ličinki, ki so posledica ugrizov pršic. (Vir: <https://www.beeeculture.com/catch-buzz-get-know-tropilaelaps-mites-another-serious-parasite>)

Slika 6: Čebela delavka medonosne čebele (*A. mellifera*) z deformiranimi krili zaradi napadenosti s tropilelami, puščica prikazuje pršico *T. mercedesae*. (Vir: de Guzman in sod., J Econ Entomol, april 2017, 1; 110(2):319–332)

Slika 7: Videz zalege, napadene s tropilelami – presledkasta zalega in odprte celice pokrite zalege, v katerih so vidne čebelje bube (ang. bald brood); oboje je posledica čistilnega vedenja čebel. Velja opozoriti, da so pri naših čebelah posamezne odkrite celice z vidnimi bubami posledica čistilnega vedenja zaradi napadenosti z varojami.

Kako poteka diagnostika in kaj vemo o zatiranju?

Diagnostika napadenosti s pršicami tropilele je lahko težavna, saj jih zaradi njihove majhnosti s prostim očesom komaj vidimo. Največkrat se omenjajo pregled pokrite zalege, metoda udarca, t. i. »bump method«, in pregled drobirja na testnih vložkih. Učinkovitost metod se v študijah ves čas preverja in predlagajo se njihove izboljšave. Drobir s testnih vložkov se vzorči na terenu, nato pa v laboratoriju natančno pregleda ob dobri osvetlitvi in z uporabo lupe. Pršice tropilele se lahko ugotavljajo tudi v pokriti delavski in trotovski

zalegi, tako da se odpirajo celice in opreza za hitro premikajočimi se pršicami. Priporoča se, da se pokrita zalega odpira s pomočjo pincete, saj je preglednost celic na ta način boljša. Kljub temu da so pršice na odraslih čebelah prisotne le krajši čas, se je za diagnostiko v praksi dobro izkazal tudi tako imenovani sladkorni test.

Kratka doba prisotnosti pršic na čebelah oziroma izven pokrite zalege je tudi razlog, da je tropilela manj občutljiva na akaricide, ki delujejo kontaktno, ne pa tudi na pršice v pokriti zalegi. V raziskavah na območjih, kjer je pršica prisotna, je zdravljenje z mravljinčno kislino učinkovitejše od zdravljenja z amitrazom, fluvalinatom ali kumafosom. Slednje ne preseneča, saj mravljinčna kislina edina deluje na pršico pod pokrovcem zalege. Pogosto se omenjajo tudi različni načini umetnega prekinjanja zaleganja.

Do sedaj je veljalo, da bo širjenje tropilele po svetu precej omejeno, saj naj ne bi preživela več kot nekaj dni brez zalege (v povprečju 4–5). A po zadnjih dostopnih podatkih postaja tropilela vse večja grožnja tudi v našem geografskem območju. Tropilela se med družinami in čebelnjaki prenaša s čebelami z zaletanjem, ropanjem in rojenjem. Na večje razdalje se prenaša s prevozom napadenih družin. Ko se tropilela na nekem območju enkrat razširi in utrdi, je ni več mogoče izkoreniniti. Zelo pomembno je, da strogo upoštevamo zakonodajo glede prometa s čebelami oziroma z vsem s čebelami povezanim materialom, predvsem pa še glede uvoza iz tretjih držav, da preprečimo njeno širjenje. V primeru pojava tropilele v do sedaj prostih državah/območjih bodo vsi ukrepi usmerjeni v poskus izkoreninjenja, zato je nujno, da so vse čebelje družine/čebelnjaki ustrezno vpisani v register čebelnjakov. Če obstaja sum na pojav tropilele na območju, kjer do sedaj še ni prisotna, je po zakonodaji tak sum treba obvezno in brez odlašanja prijaviti pristojnemu veterinarju za zdravstveno varstvo čebel. 🍯

Viri:

- GILL, Maggie, C., *et al.* Assessment of the efficacy of field and laboratory methods for the detection of *Tropilaelaps* spp. *bioRxiv*, 2024, 2024.03. 26.586849.
<https://www.apimondia.org/webinar-invasive-species.html>.
- DE GUZMAN, Lilia, I., *et al.* Ecology, life history, and management of *Tropilaelaps* mites. *Journal of economic entomology*, 2017, 110.2: 319–332.
- SANKOVITZ, Madison, *et al.* Evaluation of efficacy of formic acid and thermal remediation for management of *Tropilaelaps* and *Varroa* mites in central Thailand. *bioRxiv*, 2024, 2024.03. 04.582002.
- CHANTAWANNAKUL, Panuwan, *et al.* *Tropilaelaps* mite: an emerging threat to European honey bee. *Current opinion in insect science*, 2018, 26: 69–75.
- PISLAK OCEPEK, M., *et al.* Bolezni in škodljivci čebelje družine. ČZD kmečki glas, Ljubljana, 2022.

Prvi primer azijskega sršena v sosednji Avstriji

Simon Golob, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja (simon.golob@czs.si)

V naši severni sosedni so 9. aprila letos v Salzburgu opazili in ujeli prvi primer azijskega sršena (*Vespa velutina*). Kot poročajo, gre po vsej verjetnosti – glede na trenutna predvidevanja – za osamljeni primer pojava te invazivne vrste v državi. Domnevajo, da gre za matico, ki glede na zgodnje obdobje leta še ni vzpostavila gnezda. Avstrija je tako že tretja sosednja država, v kateri je bila ta invazivna vrsta odkrita. Od leta 2012 je namreč prisotna v severni Italiji, kjer se postopoma širi od zahoda proti vzhodu. V lanskem letu pa je bilo gnezdo odkrito tudi v sosednji Madžarski (v bližini meje z Avstrijo in Slovaško), kjer pa naj bi bilo gnezdo uspešno uničeno – še preden so se mlade matice lahko razširile v okolico. Stroka v Avstriji čebelarjem priporoča, da so še dodatno pozorni na dogajanje v okolici svojih čebeljakov in na morebiten pojav azijskega sršena v bližini čebeljih družin. Najpogostejši vir hrane azijskega sršena so namreč ravno medonosne čebele, zato so možnosti pojava te vrste sršena v neposredni bližini čebeljih družin velike. Glede na izkušnje iz držav, kjer je ta sršen že prisoten, avstrijski strokovnjaki priporočajo redno, približno 20-minutno opazovanje stanja pred čebeljimi panji v prihajajočih tednih. Priporočajo tudi, da se ob sumu na azijskega sršena žival fotografira in opažanje javi pristojnim službam. Čebelarje in splošno javnost prosijo tudi, naj opaženih sršenov na lovijo ali pobijajo, saj lahko pride do zamenjave z evropskim sršenom in posledično uničevanja te avtohtone vrste sršena, ki je izredno pomemben člen ravnovesja v okolju. Kot odziv na pojav azijskega sršena je v Avstriji zaživila tudi spletna platforma: www.velutinamelden.at, ki je namenjena obveščanju o opažanjih ter informacijam v zvezi z azijskim sršenom.

Viri:

- <https://www.ages.at/en/human/disease/pathogens-from-a-to-z/asian-hornet>.
- <https://bienengesundheit.at/vespa-velutina>.
- <https://www.imkerbund.at/zentrale-meldeplattform-fuer-die-asiatische-hornisse-ist-online+2500+1143750>.

Obvestilo

Azijski sršen (*Vespa velutina*) je tujerodna vrsta, ki izvira iz tropskih in subtropskih predelov jugovzhodne Azije. V Evropi je bil prvič opažen leta 2004 na območju mesta Bordeaux v Franciji, od koder se je hitro širil po okoliških območjih. Populacija se trenutno širi od zahoda proti vzhodu Evrope. V Franciji hitrost širjenja njegove populacije ocenjujejo na do 200 km letno, v Veliki Britaniji na med 70 in 112 km letno. Kjer se vrsta pojavi, prinaša negativne okoljske in ekonomske posledice. Ogroža namreč biotsko raznovrstnost, oprasovalce, čebelarstvo, sadjarstvo in vinogradništvo. Azijski sršen je nekoliko manjši od našega domorodnega evropskega sršena (*Vespa crabro*). Oprsje in zgornji del glave sta črna, zadek je rumen in rjav, noge pa so kontrastno črno-rumene barve. Najlažje se opazi med aprilom in oktobrom, še posebej v bližini čebeljih panjev. Več informacij o azijskem sršenu lahko dobite v *Slovenskem čebelarju* št. 12/23, 3/24 in 4/24. Če bi azijskega sršena opazili, to sporočite v sistem »Invazivke« (www.invazivke.si) ali obvestite veterinarju VF NVI. Pomembno je, da azijskega sršena ne zamenjujemo z evropskim sršenom in da po pomoti ali načrtno ne odstranjujemo zavarovane domorodne vrste evropskega sršena. Ta je pomemben del naše narave in procesov v njej, saj uravnava število žuželk, tudi nekaterih škodljivcev v kmetijstvu. Škoda, ki jo povzroči v čebelarstvu, je manjša, kot so njegove koristi v okolju. Opažanja iz drugih držav pa kažejo tudi na to, da se ob šibkih populacijah domorodnega evropskega sršena tujerodni azijski sršeni še lažje širi.

Simon Golob, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja (simon.golob@czs.si)

Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2023

Peter Podgoršek (peter.podgorsek@kis.si), **Manca Kojek** (manca.kojek@kis.si),
Maja Smodiš Škerl (maja.smodis.skerl@kis.si) in **Janez Prešern** (janez.presern@kis.si)

Konec leta 2022 je vzorce čebel za odobritev vzreje oddalo 34 vzrejevalcev. V vseh vzorcih je bila pregledana prisotnost spor noseme. Določili smo jim tudi kubitelni indeks. Delovna skupina je pregledala rezultate izvedenih analiz, spomladi pregledala 33 vzrejališč in ocenila mirnost čebel na satju, strnjenost zalege in obarvanost obročkov zadka. Izmed 399 družin je bilo potrjenih 126 matičarjev in deset trotarjev. Ti, sestre po materi, so bili nameščeni na plemenilni postaji Lučka Bela. Za vse smo izdali zootehniška spričevala za plemensko kranjsko čebelo in s tem so vzrejevalci pridobili tudi dovoljenje za vzrejo in prodajo. V izvorno rodovniško knjigo kranjske čebele je bilo vpisanih 44.764 matic, od tega 277 rodovniških. Večina rodovniških matic je bila oprášena na plemenilni postaji Lučka Bela. Izvoženih je bilo 16 % vzrejenih matic. V EU je bilo izvoženih 5069 matic, v druge države pa 2129. Prednjačile so Francija, Avstrija in Švica. Izven geografske Evrope so bile matice izvožene celo v Jordanijo in na Japonsko.

Preizkušanje potomcev

Priprave za progno testiranje v letu 2023 so se začele v juniju leto poprej z razdelitvijo 650 matic med 26 testnih čebelarjev. Matice so bile potomke 42 izbranih matičarjev. Po vsakem matičarju je bilo testiranih 15 družin, ki so bile razposlane v tri različna čebelarstva. Sprejetih je bilo 547 matic ali 84,2 %. Čebelarji so med letom z ocenami od 1 do 4 (štiri je najboljša ocena)

Preglednica 1: Prvih deset vzrejevalcev po povprečnem selekcijskem indeksu (Si) progno testiranih matic v letu 2023

Št.	Vzrejevalec	N (Si)
1	Jožef Andrejč	130
2	Ladislav Vozelj	121
3	Viktor Gaber	120
4	Venčeslav Lešek	118
5	Irma Petelin	116
6	Jožef Herbaj	113
7	Julij Pokorni	111
8	Štefan Bukovšek	107
9	Mitja Nakrst	101
10	Peter Kolar	101

Preglednica 2: Najmanj rojivi matičarji, testirani na potomstvu v letu 2023

Št.	Vzrejevalec	Matičar	N (rojivost)	n
1	Jožef Herbaj	24084-2019	122	9
2	Janko Bukovšek	60250-2020	117	9
3	Jože Vidovič	30663-2020	116	6
4	Erik Kapun	1354-2021	115	8
4	Julij Pokorni	35350-2020	115	7
6	Vasja Jug	33758-2020	112	9
7	Bojan Donko	1984-2020	111	9
7	Marko Hrastelj	R2004	111	6
9	Miha Novak	14642-2019	110	9
10	Darko Grm	R659	109	7

ocenili mirnost in rojivost čebelje družine. Donos medu so izmerili v kilogramih. Vsak čebelar anonimno testira matice treh do petih vzrejevalcev. Na podlagi zbranih rezultatov je bil za vsakega matičarja izračunan selekcijski indeks (Poklukar, 1999), ki na isto mero uvede vse tri ocenjevane lastnosti (mirnost, rojivost in donos medu). Izračunan je po formuli $0,42 \times \text{donos medu (v kg)} + 1,94 \times \text{točke ocene rojivosti} + 0,80 \times \text{točke ocene mirnosti}$. V Preglednici 1 so navedene standardizirane

Preglednica 3: Najbolj mirni matičarji, testirani pri potomstvu v letu 2023

Št.	Vzrejevalec	Matičar	N (mirnost)	n
1	Andrej Zemljič	21125-2020	133	5
2	Marko Hrastelj	R2004	124	6
3	Tomaž Lesnjak	133-2020	115	8
4	Ivana Kovačević	49720-2020	113	12
5	Štefan Bukovšek	59528-2020	112	5
6	Jan Dremelj	R2010	109	9
7	Jožef Andrejč	28670-2020	108	7
7	Darko Grm	R654	108	7
9	Darko Grm	R659	107	7
9	Robert Bali, Čebelarstvo Pislak	R2031	107	6
9	Matija Koštomaj	51651-2020	107	12
9	Janko Bukovšek	R2020	107	10

Foto: arhiv ČZS

Preglednica 4: Razvrstitev matičarjev po povprečnem donosu medu; test pri potomstvu 2023

Št.	Vzrejevalec	Matičar	N (med)	n
1	Miha Novak	14645-2019	120	10
2	Jože Vidovič	30663-2020	117	6
3	Peter Kolar	4607-2021	116	8
4	Miha Metelko	34859-2020	113	6
5	Erik Kapun	1354-2021	112	8
6	Irma Petelin	R2023	111	10
6	Štefan Bukovšek	59528-2020	111	5
8	Darko Grm	R659	109	7
8	Peter Kolar	6518-2021	109	7
10	Boris Poslek	10030-2020	108	8

vrednosti selekcijskega indeksa. Povprečje je postavljeno na 100, standardni odklon je 12. Pri vrednosti $N = 112$ to pomeni, da je linija boljša od 84 % drugih linij, pri $N = 116$ pa od 90 % drugih linij.

Povprečni donos medu je bil v letu 2023 izjemno slab, kar se je odrazilo tudi na progenem testu. Povprečni donos je bil le 8,0 kg na panj. Povprečna ocena rojivosti je bila 2,84 in mirnosti 2,90 točke (od štirih). V Preglednici 2 so navedene rodovniške številke desetih najboljših matičarjev glede na povprečno oceno rojivosti z najmanj štirimi ocenami.

V Preglednici 3 so navedene rodovniške številke matic, ki so na testu pri potomstvu dosegle najboljše povprečne ocene mirnosti in imele najmanj štiri ocene.

V Preglednici 4 so prikazane rodovniške številke matic, ki so na testu pri potomstvu dosegle najboljše izmerjeni povprečni donos medu in so imele vsaj štiri meritve.

Za preverjanje pasemske čistosti so čebelarji za vsako družino ocenili obarvanost čebel delavk na lestevici od 1 do 4 in ocenili 375 družin. Povprečna ocena obarvanosti je bila 3,43 točke od štirih možnih. Neobarvanih družin je bilo 53,9 %. Oceno 2 je dobilo 9,6 % družin, štiri družine so dobile oceno 1, saj so imele več kot 2 % čebel z obarvanimi zadki. Za preveč obarvane družine smo priporočili, da se iz testnega čebelnjaka izločijo.

Kmetijski inštitut vabi vse čebelarje k sodelovanju pri testiranju čebeljih matic v letu 2024. Minimalno število prejetih matic je 15. Za podrobnejše informacije pokličite na telefonsko številko: 01 280 52 41.

Vir: Poklukar, J. (1999): Izboljšanje odbire čebel na proizvodne lastnosti z uporabo selekcijskega indeksa. *Zbornik Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Kmetijstvo, Zootehnika*, letnik 74, št. 1, str. 47–55.

Podgoršek et al. (2023): Letno poročilo o izvedbi skupnega temeljnega rejskega programa na področju čebelarstva. Kmetijski inštitut Slovenije.

Pomoč čebelarjem z izposojno opreme za zaščito panjev pred medvedi

Lidija Senič, vodja služb ČZS (lidija.senic@czs.si)

Foto: arhiv ČZS

Električna ograja, ki ščiti pred vdorom medveda.

Slovenija je razgibana pokrajina, gozdovi pa predstavljajo kar dve tretjini njene površine. To ozemlje je bogato z rastlinskimi in živalskimi vrstami, s katerimi si delimo prostor. Živalske vrste, ki so markantnejše in jih takoj zaznamo, kot so jelenjad, velike zveri ali divji prašiči, se pojavljajo tudi izven gozdov, na obdelovalnih ali neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih.

Z vidika reje pašnih živali predstavlja potencialno grožnjo dve veliki zveri, volk in rjavi medved, z vidika čebelarjenja pa rjavi medved. Da bi čim bolj celostno zajeli obravnavo sobivanja velikih zveri s človekom in rejo živali in da bi bili čim uspešnejši pri preprečevanju škod zaradi zveri, smo se različne institucije iz Slovenije (Zavod za gozdove Slovenije kot nosilec projekta in partnerji: Čebelarska zveza Slovenije, Občina Pivka, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta z različnimi oddelki) povezale, pripravile in prijavile projekt na Evropsko

komisijo z naslovom LIFE VARNA PAŠA. Lani je Evropska komisija projekt potrdila, projekt pa traja od 1. januarja 2024 do konca leta 2029. Projekt je razdeljen na več delovnih sklopov, ki se nanašajo na sodelovanje med institucijami iz različnih sektorjev pri iskanju rešitev za blaženje konfliktov med deležniki. S tem namenom je oblikovana medsektorska svetovalna platforma, ki bo oblikovala dejavnosti za doseg ciljev projekta, jih usklajevala in bila na voljo za strokovno podporo. V tem članku pa se bom dotaknila predvsem dejavnosti, povezanih s čebelarstvom. Za izboljšanje mreže za preprečevanje škode med čebelarji in trenutno razpoložljivih ukrepov v okviru državne sheme sofinanciranja se za področje čebelarstva najprej predvideva razširitev spletne aplikacije nacionalnega prikaza podatkov o rabi kmetijskih zemljišč (GERK) z opozorilom »območje medveda« in aplikacije centralnega registra čebelnjaka (CRČ). Nadgradnjo obeh sistemov bomo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS začeli letos.

Čemu potreba po nadgradnji obeh sistemov?

Obstoječi, predvsem pa novi prevaževalci čebeljih družin na čebeljo pašo bodo lahko z vpogledom v sistem GERK videli, ali bodo svoje čebelje družine pripeljali na pašo na območje, kjer je pričakovan rjavi medved, bodisi zaradi že storjenih škod na človekovem premoženju bodisi je to razvidno iz drugih podatkov o njegovi prisotnosti. Prav tako bodo čebelarji ob elektronskem sporočanju čebeljih družin v centralni register čebeljakov prejeli obvestilo, da je čebeljak na območju rjavega medveda. Večina čebelarjev, ki čebelarijo stacionarno, in tistih, ki prevažajo čebele na pašo, ve, kje so območja s stalno prisotnostjo rjavega medveda, ni pa nujno, da vedo, da se je njegov prostor razširil tudi izven teh območij. Na osnovi opozorila se bodo lahko čebelarji pred prevozom čebel na pašo predhodno pripravili oz. proaktivno ukrepali in preprečili škode zaradi medveda. Lahko si bodo sami nabavili ustrezno zaščito za prevozne čebeljake pred napadi medveda, kot so električne ograje, lahko pa si bodo te komplete izposodili pri Čebelarški zvezi Slovenije. Letos še ne bodo dosegljivi. Po nadgraditvi obeh spletnih aplikacij (GERK in CRC) bomo za čebelarje opravili predstavitve, kako sistema delujeta oz. kako dostopamo do podatkov, ki bodo opozarjali na prisotnost rjavega medveda na določenem območju. V naslednjem koraku bomo nabavili zaščitna sredstva za stacionarne in prevozne čebeljake. V okviru projekta nameravamo med projektom razdeliti 25 kompletov električnih ograj čebelarjem, ki čebelarijo na območju rjavega medveda in še niso utrpeli škode. Ti namreč niso upravičeni do sredstev oziroma 80 % sofinanciranja, ki ga nudi Ministrstvo za naravne vire in prostor RS. Vzpostavili bomo tudi sistem izposoje 30 kompletov električnih ograj za čebelarje prevaževalce, ki bodo čebelje družine začasno pripeljali na pašo na območja rjavega medveda. Prav tako bomo za namen prikaza načina varovanja čebeljakov z električnimi ograjami opremili 15 učnih čebeljakov po Sloveniji in na teh lokacijah tudi izvedli usposabljanja o seznanitvi z zaščito in postavitvijo takšnih zaščitnih ograj. Vse to bomo postopoma uredili do predvidoma konca leta 2026. Z Zavodom za gozdove bomo sodelovali tudi pri ugotavljanju vzrokov rednih škodnih dogodkov zaradi medveda in testiranju novih rešitev za zaščito čebeljakov pred medvedi, tako se bo to sodelovanje intenzivno izvajalo s petimi čebelarškimi društvi, ki bodo tudi prejela po tri interventne komplete za zaščito čebeljakov. Za testiranje novih rešitev za zaščito čebeljakov pred medvedi bo Zavod za gozdove na petih lokacijah testiral tako imenovani toplo-hladni sistem zaščite čebeljakov, na desetih lokacijah pa uporabo električnih preprog. Vse pridobljene izkušnje bomo predstavili na dvodnevem mednarodnem čebelarškem

dogodku, ki bo vključeval tudi terensko ekskurzijo in ga načrtujemo v Sloveniji predvidoma v letu 2027. Za ta namen bomo izdali tudi priročnik v slovenskem in angleškem jeziku. Zbornik in vsebina projekta – učinkovitost ukrepov za preprečevanje škod na čebeljakih zaradi medvedov – bosta predstavljena tudi na enem od mednarodnih kongresov Apimondia. Za čebelarje pa bomo na območjih, kjer se projektne dejavnosti izvajajo, do konca projektnega obdobja organizirali tudi deset predstavitev s ciljem izboljšanja prepoznavanja in sprejemanja ukrepov za omilitev konfliktov z medvedom. Med cilji projekta je na podlagi izboljšane znanja s terena in podatkov o učinkovitosti ukrepov za preprečevanje škode tudi integracija vsaj ene od novih priporočenih rešitev v sistem sofinanciranja države. Ob zaključku projekta bo pripravljen še znanstveni članek, v katerem bodo analizirana vsa pretekla in sedanja prizadevanja za preprečevanje škode na čebeljih panjih. Ob vseh navedenih dejavnostih, ki se tičejo predvsem čebelarjev, pa bomo skrbeli širše za promocijo projekta in komunikacijo s splošno javnostjo z novinarskimi konferencami in terenskimi obiski.

Trenutno je projekt v fazi zagona, zato vseh podrobnosti še ni mogoče zapisati. O dejavnostih in dogodkih projekta vas bomo obveščali na spletni strani www.varna-pasa.si, ki že vsebuje veliko informacij o tem, kako poskrbeti za zaščito premoženja pred velikimi zvermi. V kratkem bo stran posodobljena in dopolnjena še z drugimi informacijami o projektu, dodane pa bodo tudi novice. Spremljali nas boste lahko tudi na posebni Facebook strani. Seveda boste o dejavnostih, vezanih na čebelarstvo, obveščeni tudi od medijev Čebelarške zveze Slovenije. Oseba za stik tega projekta je za Čebelarško zvezo Slovenije Lidija Senič, vodja služb ČZS.

Poškodovani čebelnjak

Foto: arhiv ČZS

Katere opraševalce najdemo na cvetovih jablan

dr. Johanna Amalia Robinson, ACS (johanna.robinson@acs.si), **dr. Danilo Bevk, NIB** (danilo.bevk@nib.si), **dr. Anton Gradišek, IJS** (anton.gradisek@ijs.si), **dr. Nevenka Bogataj, ACS** (nevenka.bogataj@acs.si)

S pomočjo občanskih raziskovalcev smo na vrtovih opazovali različne opraševalce na cvetočih jablanah.

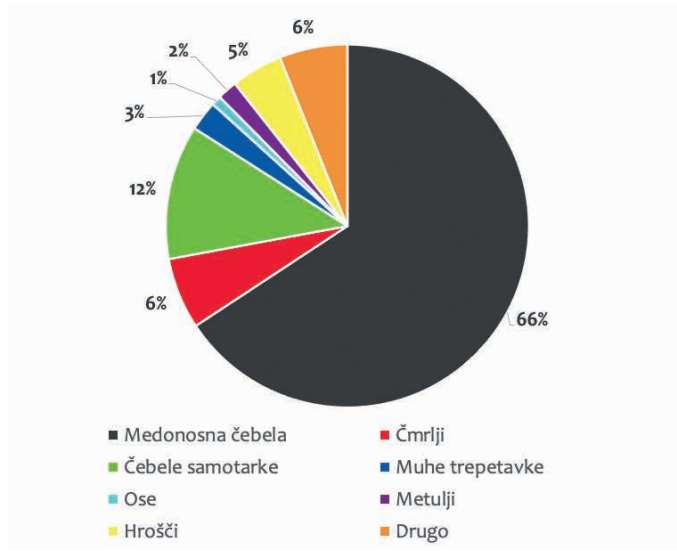
Lani spomladi smo javnost povabili k akciji *Opazovanje opraševalcev jablan*. V biodiverzitetnih študijah so domači vrtovi manj raziskani, vendar nam občanska znanost to omogoča spremeniti (Hilty & Merenlender, 2003), hkrati pa širi zavedanje o pomembnosti opraševalcev po vsej Sloveniji. Akcija je bila izpeljana v sklopu projekta *Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju* v organizaciji Andrigoškega centra Slovenije (ACS). Prvotna namena akcije sta bila izobraževanje in testiranje nove metode za okoljsko učenje. Neformalno izobraževanje namreč aktivira in spodbuja znanstveno pismenost, kar je ACS preizkusil s preteklimi projekti, ta akcija pa omogoča kontinuiteto testiranja pristopa. Učenje na prostem v domačem okolju je bilo vključujoče in je spodbudilo dober odziv. Z izkustvenim učenjem smo spoznavali pomen pestrosti opraševalcev za zagotavljanje prehranske varnosti. Akcija je potekala na več ravneh in je vključevala več načinov komuniciranja in deljenja izkušenj.

Potek opazovanja

Udeležence smo v letu 2023 prosili za opazovanje jablan v času cvetenja. Pred začetkom opazovanja smo jih usposobili s spletnim predavanjem, z gradivom ter kvizom o opraševalcih. V času cvetenja jablan so opazovali opraševalce in beležili število žuželk v sedmih skupinah (medonosna čebela, čmrlji, čebele samotarke, muhe trepetavke, ose, metulji, hrošči in drugo) v obliki dnevnika. Opazovanja so opremili s podatkom o datumu in uri ter vremenu. Udeležencem je bila ves čas na voljo podpora v okviru Facebookove skupine, kjer so strokovnjaki odgovarjali na dileme in so sodelujoči lahko delili slike svojih opažanj. Po končanem obdobju opazovanja je ACS organiziral reflektivno srečanje z udeleženci, kjer so bili predstavljeni rezultati, o katerih smo razpravljali skupaj s strokovnjaki.

Veliko dobre volje, a malo podatkov

Leta 2022 smo organizirali podobno akcijo *Opazovanje opraševalcev sončnic*, kjer so udeleženci poročali o več kot 5200 opaženih opraševalcih (Gradišek idr., 2023). V primerjavi s sončnicami, ki imajo veliko socvetje, na

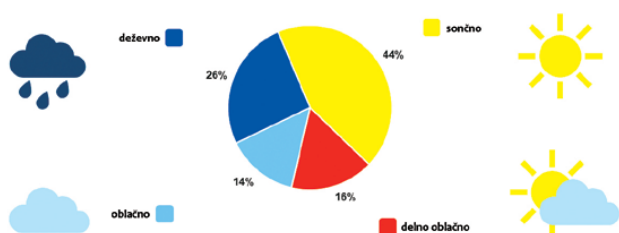

Slika 1: Razporeditev opaženih opraševalcev jablan po skupinah

katerem so se posamezni opraševalci dolgo zadržali, jih je bilo na cvetovih jablan precej težje opazovati. Poleg tega je bilo v času cvetenja jablane zelo slabo vreme. Zato smo na jablanah zbrali precej manj podatkov kot leto prej na sončnicah. Udeleženci so opraševalce opazili v 63 % opazovanj. Vseeno pa so udeleženci pridobili dragocene izkušnje, ki jim bodo še dodatno pomagale izboljšati natančnost identifikacije (Crall idr., 2011; Kosmala, 2016).

Katere opraševalce najdemo na cvetovih jablan

Prvi zapisi so dokumentirani 26. aprila 2023, zadnji pa 6. maja 2023. Dokumentiranih je bilo 308 opazovanj, v katerih je bilo opaženih 677 opraševalcev (Slika 1). Največ je bilo medonosnih čebel (66 %), čebel samotark (12 %) in čmrljev (6 %). To je bila opažena struktura opraševalcev, ki pa ni enaka tudi opravljenemu delu. Vemo namreč, da so divji opraševalci precej učinkovitejši, zato je njihov prispevek k opraševanju veliko večji, kot bi sklepali samo iz njihove številčnosti.

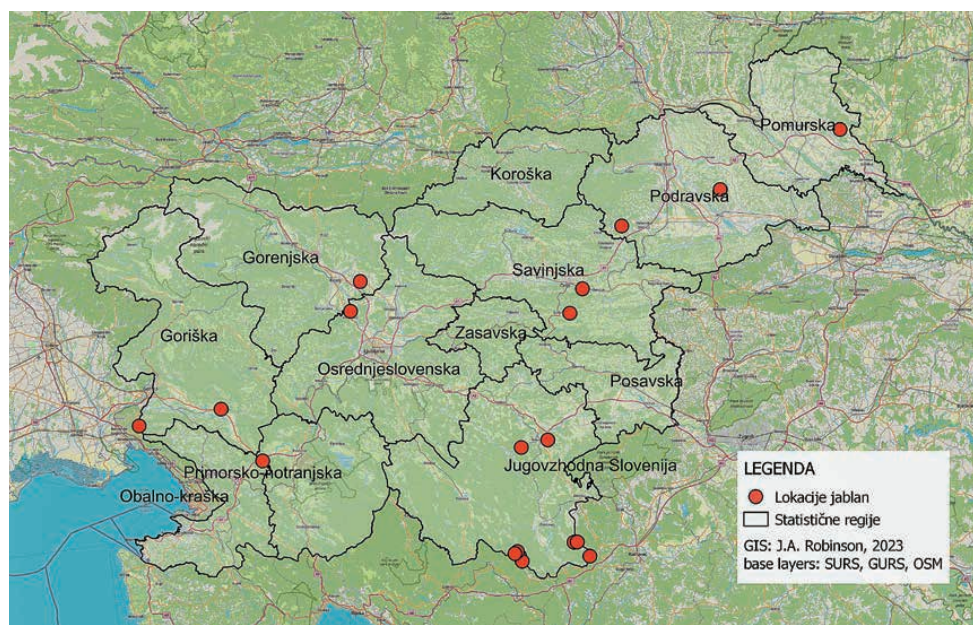
Slika 2: Razporeditev vremena v času opazovanja

Vreme je pomembno, vendar velja udeležencem pustiti svobodo v njegovi opredelitvi

Udeleženci so beležili tudi vreme. Največkrat so opazovali v sončnem vremenu (44 %), redkeje v deževnem (26 %), delno oblačnem (16 %) ter oblačnem (14 %) (Slika 2). ACS je za zapisovanje predlagal štiri kategorije vremena, ki pa so jih udeleženci dodatno precizirali. Kaže, da želijo nekaj svobode v opisovanju vremena. Zlasti deževno vreme je bilo opisano na najrazličnejše načine poleg omenjenih 25 % takih v kategorizirani pisni obliki. Pri sončnem vremenu so se največkrat držali predpisanega (95 %), pri delno oblačnem v 70 % in oblačnem v 90 %. Pomembno je poslušati udeležence in jim pustiti nekaj svobode pri izražanju. Hkrati je treba povedati, da nesistematično vpisovanje vremena oteži obdelavo podatkov.

Lokacije in udeležba

Udeleženci so bili iz 8 od 12 statističnih regij (Slika 3), največ iz jugovzhodne Slovenije. Skupno je sodelovalo

Slika 3: Lokacije jablan v akciji Opazovanje oprasovalcev jablan

81 udeležencev, večinoma (90 %) v skupinah. Ker je kampanja potekala v okviru izobraževanja odraslih in je imela primarno izobraževalni namen, so bili tudi udeleženci primarno iz izobraževalnih organizacij, v 18 % primerov v okviru študijskih krožkov.

Kar 79 % udeležencev je bilo istih kot pri predhodni akciji opazovanj sončnic, kar kaže, da so učinki preteklega opazovanja (sončnic) še vedno trajali.

Zaključki

Na zaključnem, reflektivnem srečanju smo poleg predstavitve rezultatov prisluhnili povratni informaciji udeležencev. Ti so pogošali celoten proces, ki je potekal ob opazovanju sončnic: sajenje semen, opazovanje rasti rastlin itd., kar je bila nepozabna izkušnja skupnostnega učenja. Opazovanje oprasovalcev jablan je bilo veliko krajše, saj je trajalo samo teden ali dva in je potekalo spomladi (sončnice pa od začetka poletja do njegovega izteka, kar je segalo tudi v čas dopustov). V času cvetenja jablan so bili udeleženci večinoma doma. Z usposabljanjem so bili zadovoljni, poročali so o preteklem znanju in izkušnjah, zato jim je bilo lažje. Včasih so »tekmovali«, pri kom se bodo prej odprli cvetovi.

Tudi po koncu akcije so ostali v stiku, nekateri so nadaljevali uporabo Facebookove skupine in delili slike s svojih vrtov, kjer so našli oprasovalce. Po opazovanju smo udeležence vprašali, če bodo jablane to sezono obrodile, in 75% jih je odgovorilo pritrdilno. Opazovanje cvetočih jablan na domačih vrtovih je pokazalo, da so ob krajšem trajanju in zahtevnejšem opazovanju za opazovalce pomembne predvsem volja, vztrajnost in natančnost in jasnost navodil. Del tega so opazovalci prejeli v preteklih akcijah opazovanja, kar poudarja pomen dolgoročno zasnovanih opazovanj.

Viri:

- Crall, A. W., Newman, G. J., Stohlgren, T. J., Holfelder, K. A., Graham, J. & Waller, D. M. (2011). Assessing citizen science data quality: An invasive species case study. *Conservation Letters*, 4(6), 433–442. <https://doi.org/10.1111/j.1755-263X.2011.00196.x>.
- Gradišek, A., Robinson, J. A., Bogataj, N. & Bevk, D. (2023). Pollinators of Sunflowers through Citizen Science: An Adult Education Approach. *Acta Entomologica Slovenica*, 31(1), 5–22. https://www.pms-lj.si/app/uploads/2023/07/1-GRADISEK-1_2023.pdf.
- Hilty, J. & Merenlender, A. (2003). Studying Biodiversity on Private Lands. *Conservation Biology*, 17, 132–137. <https://doi.org/10.1046/j.1523-1739.2003.01361.x>.
- Kosmala, M., Wiggins, A., Swanson, A. & Simmons, B. (2016). Assessing data quality in citizen science. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(10), 551–560. <https://doi.org/10.1002/fee.1436>.

Čebelarjeva opravila v maju

Tomaž Granda (tomaz_granda@hotmail.com)

Maja so dnevi že izrazito dolgi, razlike med dnevnimi in nočnimi temperaturami pa manjše. Takšni dejavniki omogočajo hitro in bujno rast rastlin, kar opisuje tudi slovensko ime meseca maja – veliki traven. Razvoju narave sledi tudi razvoj čebelje družine, ki proti koncu meseca lahko doseže vrhunec.

Foto: Tomaž Granda

Pregledovanje družin

V tem mesecu mora čebelar skrbno (ne nujno pogosto) in premišljeno pregledovati čebelje družine. Z besedo skrbno želim poudariti potrebo po tem, da čebelar pred in med pregledom družine predvideva razvoj družine in temu primerno ukrepa. Družine v AŽ-panjih širim z dodajanjem zaklad na toplo stavbo, pri nakladnih panjih pa naklad, pri čemer je pomembno pravočasno dodajanje novih satnic. Sam apitehničnega ukrepa izrezovanja trotovine ne izvajam, čeprav je po dobri čebelarški praksi priporočljiv za zmanjševanje števila varoj. Moje mnenje je, da odsotnost trotov slabo vpliva na vzdušje v čebelji družini. Tudi evolucijsko so ti izjemnega pomena, zmanjševanje njihovega števila pa lahko dolgoročno vodi v uniformnost vrste in zmanjšanje genetske pestrosti. Če se med sezono pojavijo roji, po njihovi vstavitvi v panj vedno izvedem zatiranje varoj. Sam poskušam v panj posegati kar se da malo, saj je pregledovanje stres za čebele. Maja še vedno smukam cvetni prah, vendar smukanje prekinem ob začetku cvetenja robinije. Na območju, ki ga dosežejo čebele iz mojih panjev, je robinijeva paša najobilnejša. Zaradi povečanega izletavanja čebel v tem času ne smukam cvetnega prahu. Če ni bilo spomladanskih pozeb, lahko

v povprečnih letih v prvi polovici meseca pričakujem točenje cvetličnega medu. Pred točenjem si pripravim vso potrebno opremo – ometalnik, lijakasti sipalnik s posodo za ometene čebele in škatlo s pokrovom za

Cvetni prah

Foto: Arhiv ČZS

prenašanje satja. Nato na hitro preletim mediščne sate, pri čemer sem pozoren na sate, ki sem jih pri prevešanju označil z risalnim žebličkom – ti sati vsebujejo predelano sladkorno raztopino in jih **ne točim**. Prav tako ne točim prevešenih satov, v katerih je zalega. Primerne sate (z voščenimi pokrovc pokrite sate vsaj čez polovico) ometem ter jih zložim v posodo za prenašanje satja, nato čebele vrnem v panj. Čebele vračam tako, da vstavim v zadnji del panja (lesen) sipalnik, ki se v celoti prilega širini panja. Nato lijakasti sipalnik odstranim, s pršilko z vodo poškropim čebele v posodi ter z njo udarim v tla, tako da čebele padejo na dno posode, nato pa jih stresem v panj. Čebele, ki padejo v sipalnik, vstavljen v zadnjo stranico panja, še rahlo podimim, da gredo hitreje v panj. Pri satih, ki so pokriti v manjšem obsegu kot dve tretjini površine, opravi tudi preizkus zrelosti – sat držim vodoravno ter ga z roko udarim. Če kapljice medu padejo iz celic, ta še ni zrel in sat vrnem v panj, iz katerega sem ga vzel. Med je lahko medij za prenos okužb, zato je zaželeno, da se sati vračajo k družinam, iz katerih so bili odvzeti. Zaboje z ometenimi sati prestavim v prostor za točenje. Sate postavim na posodo za odkrivanje satov in voščene pokrovice odkrijem s čebelarскими vilicami ter jih odlagam ob posodo. V točilo nasprotno vstavljam približno enako težke sate, da ohranim stabilnost točila. Še posebej pa sem previden pri točenju deviških satov. Ker lahko centrifugalna sila popolnoma uniči mlado, še neutrjeno satje, deviško satje točim ločeno od preostalega. Deformirano in (pre)staro satje po točenju izločim. V želji, da bi pridobil sortni akacijev med, točim cvetlični med tik pred začetkom cvetenja robinje. To pa zahteva redno spremljanje cvetnih nastavkov robinije na sončnih/toplih legah in pravočasno točenje.

Maja redno vstavljam satnice, s tem zagotovim dovolj prostora za zaleganje in skrbim za razvoj čebelje družine. Preprečujem tudi nastanek rojilnega razpoloženja, posledično skrbim za ugodno razmerje med odkrito in pokrito zalego. V manjših panjih in dobrih pašnih razmerah je redno dodajanje satnic nujen protirojilen ukrep (dodajanje satnic v gradnjo zamakne rojilno razpoloženje za en teden). Sam poskušam v močne družine dodati več satnic hkrati, saj imam čas omejen. V 11 + 3 AŽ-panjih je dodajanje satov, postavljenih zadaj na toplo stavbo, dober ukrep, ki širi gnezdo in preprečuje rojenje. Z dodatnimi tremi sati v vsaki etaži se približam številu satov v trietažnem desetsatnem panju. Skupno imam lahko 22 satov, postavljenih na hladno stavbo, ter po tri, postavljene na toplo stavbo v medišču in plodišču, skupaj torej 28 satov. V odličnih pašnih razmerah lahko s takšnim panjem zagotovim dovolj prostora za nemoten razvoj družine, pozen prehod v rojilno razpoloženje in dovolj odlagalne površine za medičino. Rojilno razpoloženje preprečujem tudi z narejanjem novih družin – narejencev, če ne prodam vseh rezervnih

družin, pa pri teh narejam tudi naletence. Naletence je relativno preprosto narediti, potrebnega je le nekaj znanja o vedenju (etologiji) čebel. Iz gospodarskega panja izdelava naletencev ni smiselna, saj izgubimo pašne čebele. Franc Kirar, izumitelj Kirarjevega panja, je zagovarjal, da bi moral čebelar imeti vsaj še enkrat toliko rezervnih družin, kot ima gospodarnih. Sam izdelujem nove družine v soodvisnosti od moči družin, zunanjih razmer in prihajajoče vremenske napovedi. Število rezervnih čebeljih družin, ki jih običajno naredim, je približno dve tretjini števila gospodarskih čebeljih družin.

Stanje v naravi

Odvisno od vremenskih razmer je pričakovati cvetenje robinje, ki z nektarjem privabi opraševalce (ne samo čebele) na svoja socvetja. Če je vreme v času cvetenja dovolj toplo in sončno, lahko robinja cvetenje zaključi relativno hitro (okoli 14 dni), ob neugodnem vremenu pa še bistveno prej. Zato so močne družine z dovolj odlagalne satne površine (dovolj velik panj) izjemnega pomena pri izkoriščanju kratkih in intenzivnih paš. Kljub vsem (za čebelarje) dobrim lastnostim je prav, da se čebelarji zavedajo problematike, ki jo robinja s svojo invazivnostjo povzroča. Vrstna pestrost grmovnih vrst na gozdnem robu je izrazito manjša, kar se posledično odraža v manjši biotski raznovrstnosti živalskih vrst, ki so se evolucijsko prilagajale z njimi. Prav ti razlogi naj čebelarje opominjajo in spodbujajo k zasajanju lokalno ali vsaj širše avtohtonih vrst, ki ne bodo bistveno vplivale na naravo.

Cvetenje robinje

Foto: Arhiv ČZS

Ali so medovi na svetovnem ocenjevanju medu na Apimondii res najboljši?

Aljaž Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane (aljaz.debelak@czs.si)

Zaradi dolgotrajnega prevoza vzorcev in izvedbe fizikalno-kemijskih analiz je bilo poročilo o ocenjevanju medu na Apimondii 2023 v Čilu objavljeno šele konec meseca marca 2024.

Organizatorji ocenjevanja so naleteli na strogo politiko uvoza živil v Čile, zato pošiljanje vzorcev po pošti ni bilo mogoče. Čebelarji so lahko sodelovali samo s svojim vzorcem medu, ki so ga morali po predhodni registraciji in izpolnitvi dokumentacije za uvoz prinesiti s seboj na kongres.

Ocenjevanje na Apimondii poteka precej drugače kot pri nas. Zanimivo je, da kristaliziranih medov ne utekočinjajo, ampak jih ocenjujejo v trdnem stanju. Za namen ocenjevanja so medove oštevilčili in jih prelili v kozarce za vino ter razporedili v pet kategorij: mešani nektarni ali manov med v tekočem stanju, vrstni med v tekočem stanju, kristalizirani mešani nektarni ali manov med, kristalizirani vrstni med, med v satju. Medove so razdelili na 15 miz, na vsaki mizi je bilo od 10 do 13 vzorcev medu iste kategorije. Vsaki mizi je bila dodeljena skupina petih senzoričnih preizkuševalcev medu, član z največ izkušnjami na področju ocenjevanja kategorije medu je bil izbran za predsednika komisije.

Na ocenjevanju je bilo predstavljenih 160 vzorcev medu iz naslednjih držav: Brazilije (32), Kitajske (32), Čila (23), Slovaške (18), Savdske Arabije (9), Kanade (8), Tanzanije (6), ZDA (5), Grenade (4), Argentine (3), Avstralije (3), Kolumbije (2), Nemčije (2), Mehike (2), Nove Zelandije (2), Peruja (2), Bolivije (1), Kambodže (1), Kostarike (1), Dominikanske republike (1), Japonske (1), Norveške (1), Turčije (1) in Danske (1).

Pri senzoričnem ocenjevanju, ki je potekalo dva dneva, je sodelovalo več kot 70 preizkuševalcev medu. Pred začetkom je vodja ocenjevanja, Etienne Bruneau, podal podrobna navodila za potek ocenjevanja in izpolnjevanje ocenjevalnih lističev, ki so nekoliko različni za vsako od petih kategorij medu. Zaradi ogromne raznolikosti medu, ki izvira z različnih koncev sveta, se pri ocenjevanju ne osredotočajo toliko na specifične senzorične lastnosti posamezne vrste (kot to poteka pri nas), še posebej pri ocenjevanju cvetličnih in gozdnih medov. Večji poudarek je na vizualni oceni (ali je prijetne barve, primerno tekoč oziroma kristaliziran) in harmoničnosti okusov in arome.

Vsak ocenjevalec v panelu najprej individualno izpolni ocenjevalni listič za vsak vzorec medu na mizi. Nato predsednik komisije sešteje točke za vsak vzorec in jih razporedi od tistega z največ točkami do

Foto: Aljaž Debelak

tistega z najmanj točkami. Za tem ocenjevalni panel z diskusijo predlaga vrsto medalje za najboljše vzorce. Število predlaganih zlatih, srebrnih in bronastih medalj ni vnaprej določeno, tako je lahko na primer z mize, na kateri je bilo deset vzorcev medu, predlagana ena zlata, dve srebrni in dve bronasti medalji. Z namenom zagotavljanja primerljivih standardov se je glede predlaganih medalj predsednik komisije posvetoval še z manjšo skupino ocenjevalcev z veliko izkušnjami na mednarodnih ocenjevanjih.

Izmed 160 vzorcev jih je bilo 61 predlaganih za prejem medalje. Od tega 12 zlatih, 22 srebrnih in 27 bronastih. Podelitev medalj ni potekala na samem kongresu v Čilu, ker so vsem nominirancem opravili še fizikalno-kemijske analize, saj Apimondia stremi k visoki kakovosti in varnosti medu. Preverili so naslednje parametre.

KAKOVOSTNI PARAMETRI

Vsebnost vode

Največ 18,0 %. Povprečna vsebnost vode je bila 17,6 %. Šestnajst izmed 61 vzorcev ni zadostilo merilu.

HMF

Največ 20 mg/kg oziroma 40 mg/kg za med iz tropskih območij. Povprečna vrednost HMF je bila 3,9 mg/kg, vsi vzorci so ustrezali merilu.

Diastaza

Najmanj 8. Povprečje je bilo 14,8. Vsi vzorci so zadostili merilu.

Invertaza

Najmanj 50 UE (enot) oziroma 25 UE za nekatere vrstne medove. Svež med vsebuje encime, kot sta diastaza in invertaza. Če med segrejemo na več kot 40 °C, se vrednost encimov bistveno zmanjša. Povprečna vsebnost je bila 72 UE. Sedemnajst vzorcev ni ustrezalo merilu.

Pristnost medu

Izvedli so serijo analiz, s katerimi se preveri pristnost medu (ali je v medu prisotna sladkorna raztopina oz. sladkorji tujega izvora). Pet vzorcev se je izkazalo za nepristne.

PARAMETRI VARNOSTI

Vsebnost antibiotikov

Nitrofurane je vsebovalo 5 vzorcev, tetracikline 3 vzorci, sulfonamide 2 vzorca, trimetoprim 3 vzorci, makrolide 3 vzorci, fenikole 2 vzorca. Dovoljena meja je bila presežena pri vseh petih vzorcih, ki so vsebovali nitrofurane, in pri dveh vzorcih, ki sta vsebovala fenikole. V Evropski uniji je uporaba antibiotikov v čebelarstvu strogo prepovedana in jih med ne sme vsebovati. V preteklih petih letih je bilo na vsebnost antibiotikov v sklopu Javnega naročila »Analiza čebeljih pridelkov« analiziranih 256 vzorcev medu slovenskega porekla in pri nobenem vzorcu antibiotikov nismo zaznali.*

* Rezultati so nastali v okviru strateškega načrta, ki je bil financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije.

Vsebnost pesticidov

Amitraz so vsebovali 4 vzorci, karbendazim 1 vzorec in glifosat 11 vzorcev. Fluvalinata in kumafosa vzorci niso vsebovali. Pri enem vzorcu je bila presežena vrednost za amitrazin in pri enem za karbendazim. Zaradi preseženih vrednosti antibiotikov in pesticidov so izločili osem vzorcev medu. Skupno 32 izmed 61 vzorcev medu, nominiranih za medalje, ni ustrezalo vsem analiziranim parametrom,

največ zaradi segrevanja medu in previsoke vsebnosti vode. Tako so podelili 6 zlatih, 9 srebrnih in 14 bronastih medalj.

Nagrajence v posameznih kategorijah si lahko pogledate na povezavi: <https://www.apimondia.org/latest/honey-competition-2023>.

Z analizami potrdimo kakovost

V zadnjem času je veliko govora o kakovosti medu na svetovnem trgu in pogostosti nizkocenovnih ponaredkov, ki se ne morajo primerjati s pristnim in kakovostnim čebeljim pridelkom. Ta težava je privedla do spremembe Evropske direktive o medu 2001/110 glede natančnega označevanja porekla mešanic medu, ki je tik pred sprejetjem. Rezultati fizikalno-kemijskih analiz so odraz kakovosti medu na svetovnem trgu. Predvsem je skrb vzbujajoča pogostost pojava antibiotikov in pesticidov v analiziranih vzorcih medu. Izvajanje analiz je nujno, tako pri notranjem nadzoru čebelarja nad svojim medom kot tudi pri podeljevanju nagrad na najvišjih ocenjevanjih. Tako smo lahko prepričani, da so nagrajeni medovi res najboljši, potrošniku pa zagotovimo varen in kakovosten med.

Vir:

Bruneau, E. (20. 3. 2024). *Apimondia WBA Honey competition 2023 Official report*. <https://www.apimondia.org/latest/honey-competition-2023>.

Kmecl, V., Dolenc, J., 2023. Zaključno poročilo analize čebeljih pridelkov v letu 2023, sklop 2: Analize ostankov kemičnih sredstev za zatiranje varoje in analize ostankov antibiotikov v medu.

Novice iz Apimondie

Apimondia je mednarodna čebelarska organizacija s sedežem v Rimu. Ustanovljena je bila leta 1895 in združuje čebelarske organizacije celega sveta. Njen glavni namen je pomoč čebelarjem ter prenos znanja med znanstveniki, strokovnimi delavci v čebelarstvu in čebelarji.

Organizacija vsaki dve leti organizira čebelarski kongres, na katerem poteka skupščina, kjer člani izvolijo predstavnike organizacije ter predsednike znanstvenih in regijskih odborov za obdobje štirih let. Na zadnjem kongresu, ki je potekal preteklo leto v Čilu, je bil za nov štiriletni mandat izvoljen dr. Jeff Pettis iz USA.

Naslednje leto bo od 23 do 27 septembra potekal že 49. kongres Apimondia v Københavnu na Danskem. Poleg kongresa, kjer bo organiziranih več simpozijev,

delavnic ter okroglih miz, bo pomemben del tudi čebelarska razstava ApiEXPO, na kateri bodo razstavljavci iz različnih držav predstavljali najnovejšo čebelarsko opremo. V tem delu se od leta 2009 uspešno predstavlja tudi Slovenija. V okviru kongresa poteka tudi svetovno ocenjevanje čebelarskih knjig, filmov, fotografij ter različnih čebeljih pridelkov.

V letu med dvema kongresoma Apimondia organizira različne dogodke. Letos bo med 15. in 16. junijem potekal simpozij na temo zdravlja čebel (Bee health), več informacij ter prijave so možne na spletni strani dogodka: <https://www.ucm.es/bee-health2024>.

Poleg tega je Apimondia v mesecu marcu organizirala spletnar na temo invazivnih organizmov v čebelarstvu, na katerem je bilo

govora o azijskem (*V. orientalis*) in orientalskem sršenu (*V. velutina*), malem panjskem hrošču (*Aethina tumida*) ter tropilelozi (*Tropilaelaps*). Poleg tega so bili na spletnarju predstavljeni tudi projekti, v katerih sodeluje Apimondia, ter nekateri drugi projekti s področja čebelarstva v Evropi.

Dogodek je bil sneman, zato si lahko posnetek ogledate za nazaj.

Aktualne informacije o organizaciji Apimondie lahko spremljate na spletni strani: <https://www.apimondia.org>.

Dr. Peter Kozmus,
podpredsednik Apimondie

Boštjan Noč prvi predsednik Evropske čebelarske zveze (Ebe)

V ponedeljek, 22. aprila 2024, je potekala volilna skupščina Evropske čebelarske zveze (Ebe) s sedežem v Sloveniji. Na dan skupščine je bilo v Ebo včlanjenih 18 čebelarskih organizacij iz 15 evropskih držav, v katere je včlanjenih 234.461 čebelarjev. Za predsednika Ebe sta se potegovala dva kandidata, in sicer dr. Plamen Ivanov iz Bolgarije in Boštjan Noč iz Slovenije. Izvoljen je bil Boštjan Noč, ki je prejel 100 % glasov. V Upravni odbor Ebe so bili izvoljeni: Rodoljub Živadinović iz Srbije, Jorge Spiteri iz Malte, Stefan Spiegl iz Nemčije in Tetyana Vasilkivska iz Ukrajine. V nadzorni odbor Ebe so izvoljeni: Mende Trajkovski iz Severne Makedonije, Ellmann Torsten iz Nemčije in Juozas Olekas iz Litve. Za sekretarko je bila izvoljena Biljana Tomić iz Srbije.

Boštjan Noč je ob izvolitvi povedal: Zahvaljujem se za izkazano zaupanje na volitvah za predsednika Ebe. Če želimo narediti korak dlje za čebele, čebelarje in potrošnike, je nujno potrebno aktivno ter enotno delovanje po vsej Evropi. Svoje delo v Ebi bom opravljal s polno odgovornostjo, temeljilo bo na povezovanju vseh, ki delajo v čebelarstvu v evropskem prostoru, a kljub temu bom delo na Čebelarski zvezi Slovenije opravljal z enako srčnostjo, resnostjo in predanostjo kot doslej. Verjamem, da bo delovanje Ebe prispevalo tudi k nadaljnjemu razvoju čebelarstva v Sloveniji in da bomo s širšo ekipo prispevali k ohranjanju ter razvoju čebelarstva po vsej Evropi. Najpomembnejše se mi zdi, da takoj ustanovimo znanstveno komisijo za področje kakovosti in varnosti čebeljih pridelkov, ki bo morala vključevati strokovnjake različnih strokovnih področij in različnih območij Evrope. Delo bomo začeli takoj!

Glavni poudarki programa Boštjana Noča:

Čebele ne poznajo meja, zato se bo Eba borila za

čebele, čebelarje in zaščito potrošnikov, ki uživajo čebelje pridelke po vsej Evropi in ne samo v EU! Eba bo sodelovala in podpirala delo vseh čebelarskih združenj v Evropi, še posebej aktivno bo sodelovala s svetovno čebelarsko organizacijo Apimondia. Svoje delo bo usmerila v zaščito čebel in čebelarjev!

Glavni cilji:

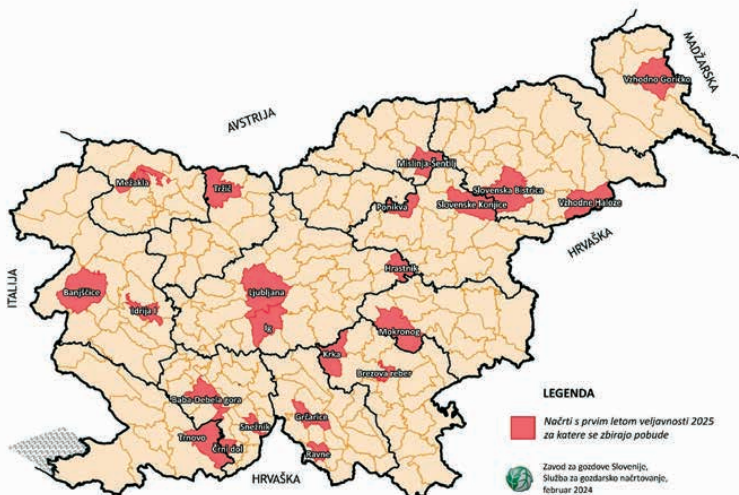
- Razviti učinkovite postopke za popolno izločitev ponarejenega medu z evropskega trga.
- V Evropi določiti enotno metodo za odkrivanje ponarejenega medu.
- Določiti referenčni laboratorij za odkrivanje ponarejenega medu.
- Uvesti kvote za uvoz medu v Evropo.
- Zagotoviti zakonske podlage za redne – letne – podpore kot nadomestilo za opravevalni servis čebel vsem čebelarjem.
- Izvesti enotno promocijsko kampanjo »Evropejci kupujemo evropske čebelje pridelke«.
- Poostriži nadzor nad čebelam škodljivimi FFS-ji.
- Izboljšati sodelovanje med vsemi kmetijskimi sektorji.
- Povečati prenos čebelarskega znanja iz znanosti v prakso.
- V celotni Evropi povečati sajenje medovitih rastlin.
- Vsakoletni strokovni posvet na temo aktualne problematike.
- V Ebo vključiti vse evropske države.

Čebelarska zveza Slovenije

Obvestilo o začetku zbiranja pobud za 10-letne gozdnogospodarske načrte

Sporočamo, da je Zavod za gozdove Slovenije začel s pripravo na obnovo 22 gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot za obdobje 2025-2034. Lastniki gozdov in druga zainteresirana javnost lahko pošlje pobude ter predloge, povezane z obnovo gozdnogospodarskih načrtov, na naslove območnih enot, ki jih najdete na spletni strani ZGS. Pobude in predlogi lahko veliko prispevajo k dobrim gozdnogospodarskim načrtom, zato zavodi z veseljem pričakujejo odziv javnosti.

Vir: http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdnogospodarsko_nacrtovanje/zbiranje_pobud_v_letu_2024/index.html

Lidija Senič, vodja služb ČZS

Evropski parlament je potrdil natančnejše označevanje porekla mešanic medu!

V letu 2019 je Čebelarska zveza Slovenije na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslovila pobudo, da kot država Slovenija v Evropsko unijo (EU) damo pobudo, da se ves med na tržišču označuje s točno navedbo države porekla. Leta 2020 je nato Slovenija skupaj s Portugalsko to tudi predstavila na zasedanju Sveta EU za kmetijstvo in ribištvo.

Evropski parlament je 10. aprila 2024 sprejel **nova pravila za označevanje mešanic medu**. Potrošniki se bodo lahko na podlagi več informacij odločili o nakupu mešanice medu, ki jih najdemo na trgovskih policah, saj bo namesto zapisa »mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU« polnilec moral v osrednjem vidnem polju izdelka navesti vse države porekla mešanice medu skupaj s pripadajočim deležem po padajočem vrstnem redu.

Države članice bodo lahko za svoj trg uvedle izjemo glede navajanja deležev pri mešanicah, ki imajo več kot štiri države porekla. Če med iz štirih držav predstavlja najmanj 50-% delež mase izdelka, bo obvezna navedba odstotka medu iz teh štirih držav (za druge z manjšim deležem to ne bo potrebno). Če so deleži manjši, bo navedba odstotkov vseeno obvezna za vse države porekla.

Na embalažah z manj kot 30 gramov medu bodo lahko države porekla navedene z dvočrkovnimi oznakami glede na določilo ISO 3166.

Poleg tega bo komisija ustanovila delovno skupino strokovnjakov, ki se bo ukvarjala s prepoznavanjem ponarejenega medu in izboljšanjem sledljivosti. V ta namen bodo pripravili priporočila za ustanovitev referenčnega laboratorija Unije in harmonizirali metode za odkrivanje ponarejenega medu.

Sedaj mora potrjeno spremembo sprejeti še Svet EU in jo objaviti v Uradni list EU, 20 dni za tem bo stopila v veljavo. Države članice bodo nato imele dvoletno prehodno obdobje za implementacijo sprememb.

To je **velika zmaga v boju za pristen in kakovosten med** za evropskega potrošnika in čebelarja!

Vir: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240408IPR20310/breakfast-foods-parliament-adopts-new-rules-to-improve-consumer-information>.

Aljaž Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Podpredsedniki in člani kolegija predsednika ter njihova področja

Na 1. pisni seji UO z dne 13.03.2024 ste s sklepom številka 1 potrdili predlagane podpredsednike:

- Marko Alauf, podpredsednik, pooblaščenec predsednika za društvene dejavnosti, e-naslov: marko.alauf@gmail.com.
- Aleš Süssinger, podpredsednik za področje kulturne dediščine in turizma, e-naslov: ales.sussinger@gmail.com.
- Anton Urek, podpredsednik za področje ekonomike in promocije, e-naslov: tonko69@gmail.com.
- Janez Vencelj, podpredsednik, za področje tehnologije in varne hrane, e-naslov: janezvencelj@gmail.com.
- Mitja Smrdelj, član kolegija predsednika za področje izobraževanja, e-naslov: mitja.smrdel@gmail.com.
- Karl Vogrinčič, član kolegija predsednika za področje apiterapije, e-naslov: karl.vogrincic@finesa-mb.si.
- Franko Dolgan, član kolegija predsednika za področje shem kakovosti in ekološko shemo, e-naslov: franko.dolgan@gmail.com.
- Stanka Subotič, članica kolegija predsednika za področje društvene dejavnosti, e-naslov: suboticstanka@gmail.com.

Čebelarska zveza Slovenije

Ponovni razpis kandidatur komisije za podmladek

Obveščamo vas, da se je Upravni odbor Čebelarske zveze Slovenije na svoji 1. redni seji 18. aprila 2024 s sklepom številka 11 odločil za ponovi razpis kandidatur **komisije UO ČZS za podmladek**, ki so jo omejili s starostno mejo **do 40 let**.

Prijavni obrazec se nahaja na spletni strani ČZS.

Kandidate zbiramo do **10. junija 2024**.

ČZS

Za varne in kakovostne čebelje pridelke izberite analizni izvid!

Za varne in kakovostne čebelje pridelke izberite analizni izvid!

PAKET 1: ČZS zbira **vzorke medu** za brezplačno analizo določanja kakovostnih in mikroskopskih lastnosti medu (vsebnost vode, vsebnost HMF-a, električna prevodnost, pelodna slika in senzorična analiza).

PAKET 2: Kmetijski inštitut Slovenije zbira **vzorke medu** za brezplačno analizo na ostanki kemičnih sredstev za zatiranje varoj (kumafos, timol, razpadni produkti amitraza) in ostankov antibiotikov (stik: bojana.grofelnik@kis.si, 01 280 51 72 in veronika.kmecl@kis.si, 01 280 51 64).

Za izvedbo analiz paketa 1 ali paketa 2 potrebujemo **450 g medu**. Med naj bo dostavljen v ustrezni embalaži, ustrezno čist in označen tako, kot ga daste v prodajo. **Vzorec medu je lahko bil pridelan v letu 2023 ali 2024.**

PAKET 3: ČZS zbira vzorce **cvetnega prahu, surovega propolisa in voska** za brezplačno analizo ostankov kemijskih sredstev za zatiranje varoj (vsebnost kumafosa, timola in metabolitov amitraza). Potrebujemo vsaj **100 g cvetnega prahu ali voska oziroma 50 g surovega propolisa**. Vzorec voska mora biti ob oddaji pretopljen.

Ob oddaji vzorca je treba priložiti še pristopni obrazec in izjavo, ki ju najdete na spletni strani ČZS pod rubriko Varna hrana:

Vsak čebelar lahko odda en vzorec medu v sklopu 1 ali 2 IN en čebelji pridelek v sklopu 3, do zapolnitve prostih mest. Čebelar prejme rezultate analiz z obrazložitvijo in svetovanjem glede na ugotovljeno.

Analize izvajamo v okviru javnega naročila »Analiza čebeljih pridelkov za leto 2024« iz strateškega načrta, ki je financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije.

Več informacij: aljaz.debelak@czs.si ali 01 729 61 29.

Aljaz Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Zbiranje vzorcev čebeljega strupa

Na ČZS bomo tudi v letu 2024 v okviru ukrepa Karakterizacija čebeljih pridelkov zbirali vzorce čebeljega strupa za brezplačno analizo. Analizirali bomo vsebnost melitina, skupnih beljakovin in suhe snovi v čebeljem strupu.

Za analize potrebujemo **1 g čebeljega strupa**, ki ga lahko pošljete do začetka julija. Ker je število vzorcev za brezplačno analizo omejeno, s pošiljanjem pohitite.

Za več informacij se lahko obrnete na: simon.golob@czs.si, 01 729 61 12 ali 030 604 015.

Foto: Simon Golob

Seznam razporejevalcev na stojišča

Čebelarско društvo	Čebelje paše	Področje	Stik
ČD Tolmin	Lipa	Tolmin, Kobarid (41 stojišč)	Borut Lapanja 041 387 591
ČD Škofja Loka	Kostanj	Škofja Loka 45 (stojišč)	Ivan Skledar 031 497 306, skledar.ivan@gmail.com
ČD Krim	Hoja	Krim (31 stojišč)	Aleš Peček 041 482 492, cebelarstvopecek@gmail.com
ČD Ilirska Bistrica	Gozdna	Mašun, Snežnik (15 stojišč)	Branko Skrt cdib1907@gmail.com

Podatki seznama stojišč so dostopni na spletni strani ČZS oz. na QR-povezavi:

Svetovanje o osnovni odbiri in menjavi matic terenskih svetovalcev v mesecu maju

Mesec maj, znan tudi kot veliki traven, prinaša obilno cvetenje medovitih rastlin in tudi delo pri čebelah. Sedaj je ključno, da skrbimo za čebele, jim zagotovimo dovolj prostora v panjih za nemoten razvoj, in seveda smo vsi v pričakovanju bere čebeljih pridelkov, predvsem medu, ob ugodnih vremenskih pogojih. Kljub naši pozornosti in natančnemu delu pri čebelah se lahko pojavijo težave, pri katerih lahko poiščemo pomoč pri terenskih svetovalcih v čebelarstvu.

Pri pregledih čebeljih družin ne smemo spregledati **obarvanosti obročkov na zadku čebel**. Ob morebitnih težavah je priporočljivo poklicati terenskega svetovalca, ki bo pomagal preveriti stanje v čebeljih družinah. Trenutno terenski svetovalci izvajajo svetovanja glede morfološke čistosti čebeljih družin in svetujejo zamenjavo matice, če v določeni družini opazijo več

kot 2 % čebel z rumenimi obročki. Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) bo tudi v letu 2024 izvajala ukrep Spodbujanje osnovne odbire in **menjava čebeljih matic**, ki ga financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP). V okviru ukrepa bo zamenjanih do 1200 čebeljih matic v družinah, ki ne izkazujejo morfoloških lastnosti kranjske čebele. Zato pokličite terenskega svetovalca in se dogovorite za pregled. Na vašo željo vas lahko vključi v ukrep menjave matic, v okviru katerega boste prejeli matice **brezplačno**. Predvsem pa čebelarji čebelarimo odgovorno in ohranimo kranjsko čebelo za prihodnje rodove.

Terenski svetovalci so vam na voljo tudi za terensko analizo medu, kjer določijo vsebnost vode in električno prevodnost medu, kar je ključno pri določanju izvora medu. Skupaj lahko preverimo tudi točnost

podatkov na nalepkah za med in izpolnitev čebelarske dokumentacije. V pomoč pa so tudi pri vključevanju v kakovostne sheme medu.

Poleg svetovanja čebelarjem na terenu terenski svetovalci v tem mesecu izvajajo tudi delavnice, namenjene vsem čebelarjem. Čebelarska društva, ki želijo organizirati delavnico na svojem območju, vabimo, da nas pokličejo na telefonsko številko 040 436 517, da se dogovorimo za izvedbo delavnice.

S podporo svetovanj terenskih svetovalcev na terenu ter z natančnim in odgovornim delom s čebelami bomo prispevali k ohranitvi kranjske čebele. Ob ugodnem vremenu pa bomo skupaj z njimi napolnili čebelarske shrambe, s čimer bomo razveseljevali tudi širok krog podpornikov čebel.

Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Urnik svetovalnih delavnic terenskih svetovalcev JSSČ v maju

Datum	Ura	Tema	Lokacija	Izvajalec	Kontakt
8. maj 2024	18.00	Osnovna odbira v čebelarstvu	Lovski dom Bled	Tomaž Pintar	g. Legat 031 371 952
9. maj 2024	18.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu	Društveni čebelnjak Tržič	Tomaž Pintar	g. Cotelj 051 696 080
9. maj 2024	19.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira v čebelarstvu	Rečica ob Savinji, MEDGEN BORZA	Franc Podrižnik	g. Glušič 070 753 359
9. maj 2024	19.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, kakovostne sheme medu s terensko analizo medu	Kmetijska zadruga Medvode	Janez Markič	g. Ločniškar 051 636 504
10. maj 2024	18.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu	Pri učnem čebelnjaku v Novi vasi na Blokah	Rajko Anzeljc	g. Anzeljc 030 604 041
13. maj 2024	17.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira v čebelarstvu	Regijski učni čebelnjak Ptuj, Zagrebška 86, Ptuj	Martin Čuš	g. Čuš 070 512 884
17. maj 2024	18.00	Kakovostne sheme medu s terensko analizo medu	Regijski učni čebelnjak v Cerknici	Rajo Anzeljc	g. Anzeljc 030 604 041
17. maj 2024	18.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira v čebelarstvu	Čebelarski dom Markovci	Stanislav Kitak	ga. Petrovič 040 375 408
19. maj 2024	9.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira v čebelarstvu	Učni čebelnjak Blagovna, Proseniško	Andrej Jernej	g. Jernej 030 604 064
22. maj 2024	18.00	Osnovna odbira v čebelarstvu in kakovostne sheme medu s terensko analizo medu	Čebelarski dom na Selih pri Otovcu	Dušan Milinkovič	g. Milinkovič 030 604 090

Vabljeni na izobraževanje v okviru evropskega projekta B-thenet

Čebelarstva zveza Slovenije od septembra 2022 sodeluje v evropskem projektu **Najboljše prakse in inovacije za trajnostno čebelarjenje**, s kratico B-thenet.

Vodilni partner je inštitut iz Italije, v projektu pa skupno sodeluje 18 partnerjev iz 15 držav. Poleg Slovenije še iz Italije, Portugalske, Švedske, Belgije, Danske, Španije, Grčije, Hrvaške, Poljske, Slovaške, Nemčije, Latvije, Madžarske in Avstrije.

Namen projekta je, da se združijo različne prakse čebelarjenja, se preučijo ter izberejo najboljše in predstavijo čim širšemu krogu čebelarjev. Namen projekta ni izvajanje raziskav, ampak prenos najboljših praks čebelarjem.

V tej smeri bo ČZS dne 14. maja ob 17. uri v prostorih Čebelarskega centra, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica, organizirala predstavitev **čebelarskih opravil**, ki so bila opisana v prvem letu izvajanja projekta.

Udeleženci se bodo seznanili z različnimi čebelarskimi opravili, ki so bila v okviru projekta izbrana za najboljše čebelarske prakse.

Predstavitve so namenjene zlasti čebelarjem začetnikom.

Seznam predstavljenih opravil je objavljen na spletni strani projekta:

Dr. Peter Kozmus

Natečaj za 6. medeno kraljico Slovenije 2024

Slovenija, dežela z bogato tradicijo čebelarstva in pridelave medu ter vsega, kar je povezano s čebelami in njihovimi pridelki, izbira s poslanstvom promocije čebelarstva in čebeljih pridelkov **6. medeno kraljico Slovenije**.

Natečaj za medeno kraljico 2024 razpisujeta nosilec projekta Medena kraljica Slovenije Čebelarstva zveza Slovenije in izvajalec projekta Društvo Medena kraljica Slovenije.

Naziv medena kraljica Slovenije lahko pridobijo mlada dekleta, ki so dopolnila 18 let, so državljanke Slovenije, imajo znanje o čebelah, o slovenskem čebelarstvu in izdelkih iz medu, znanje vsaj enega svetovnega jezika in vozniški izpit B-kategorije.

Prijavljene kandidatke, ki bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo v mesecu juniju 2024 povabljene na predstavitev komisiji za izbor 6. medene kraljice Slovenije.

Najprimernejše dekle, izbrano skladno s pravilnikom, bo okronano 25. avgusta 2024

v času 62. mednarodnega kmetijskeko-živilskega sejma AGRA v Gornji Radgoni. Prijava kandidatke mora vsebovati: ime in priimek, stalni naslov, datum in kraj rojstva, podatke za stik (številka mobilnega telefona, elektronski naslov), podatke o izobrazbi, kratak življenjepis, motivacijsko pismo, dokazilo o vozniškem dovoljenju in fotografijo.

Prijave pošljite do 31. maja 2024 na naslov:

Društvo Medena kraljica Slovenije, Cven 3 d, 9240 Ljutomer, s pripisom »Ne odpiraj«.

Dodatne informacije: Branko Bratinščak, tel. št.: 041 494 190, vsak delavnik med 15.00 in 17.00; e-naslov: medenakraljicaslovenije@gmail.com.

Želite vedeti, kako kakovosten je propolis, ki ga pridelate?

Letos smo začeli zbirati vzorce propolisa za karakterizacijo po različnih območjih Slovenije. Za analizo potrebujemo **20 g** pridelanega **propolisa**. Letošnja novost je, da bomo poleg opravljene karakterizacije vzorce propolisa poslali še v **Francijo**, kjer bodo opravili oceno **koncentracije aktivnih sestavin in protibakterijskih lastnosti** propolisa. Za svoj propolis boste prejeli analizni list.

Vzorec propolisa za analizo je lahko v prvotnem stanju, torej strgan ali zbran na namenskih pripomočkih. Pri oddaji vzorca propolisa je treba priložiti podatke čebelarja in lokacijo čebelnjaka, kjer je bil propolis zbran.

Zbrane podatke z vzorcem propolisa pošljite na Čebelarsko zvezo Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, s pripisom za Tomaža Samca. Več informacij o zbiranju propolisa lahko prejmete na telefonski številki: 040 436 517 (g. Samec).

Po zaključku analize bo vsak čebelar prejel poročilo o značilnostih svojega propolisa.

Dobrodelni čebelarški pohod za deklico Karin

V soboto, 27. septembra 2024, bo organiziran čebelarški pohod od Slovenske Bistrice do Maribora – Betnave. Letošnji pohod bo že peti po vrsti in za še večjo motivacijo kot sicer smo dogodek dobrodelno obarvali.

Namenili ga bomo skoraj sedemletni deklici Karin, ki je živahna, polna energije in življenjske volje. Vendar je življenje imelo drugačne načrte, saj se je rodila s sindromom Coffin-Siris, kar pomeni celostni razvojni in govorni zaostanek, epilepsijo, ADHD, avtoagresijo ... Da bi deklici omogočili čim lažje življenje in razvoj ter napredek, je potreben reden obisk terapij, kar pa za družino pomeni velik finančni zalogaj. Zato bomo letos vse prehojene kilometre namenili deklici Karin ter zbrana sredstva namenili za terapije.

Podrobnejše informacije o pohodu bomo objavili v naslednji številki (6/2024) Slovenskega čebelarja. Vljudno vabljeni, da se pridružite našemu velikemu dobrodelnemu pohodu!

Ines Zajc Žunić, poslovna sekretarka

Ob praznovanju svetovnega dneva čebel naj zaplapolata tudi nova zastava EBA!

No bees, no life!

European
Beekeeping
Association

Slovenski čebelarji smo ponosni na svetovni dan čebel, zato naj na praznik 20. maja z naših čebelnjakov in domov zaplapolajo čebelarške zastave svetovnega dneva čebel in nove Evropske čebelarške zveze (Ebe), ki ima sedež v Sloveniji, na kar smo še posebej ponosni. Zastavi svetovnega dneva čebel pridružimo še zastavo Ebe.

Akcijska cena zastave svetovni dan čebel je 28,90 EUR.

Cena zastave Evropske čebelarške zveze (Eba) je 50,00 EUR, (za člane ČZS 40,00 EUR).

V primeru pošiljanja po pošti se zaračuna poštnina! Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01 729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Dobili smo prvi certificiran »Top Bee« turizem na svetu!

Čebelarška zveza Slovenije je edina na svetu, ki certificira čebelarške turizme in si prizadeva za razvoj ter uveljavitev čebelarške turistične ponudbe, ki postaja redna ponudba slovenskega turizma, zato je **certificiranje ponudnikov čebelarškega turizma v letošnjem letu nadgradila v »Top Bee«, ki ga prav tako širi izven naših meja.**

Komisija za presojo certifikata »Top Bee« v sestavi Aleš Süssinger, Dominika Koritnik Trepel in Klemen Svetelj je 16. aprila 2024 ugotovila, da **Čebelarstvo, lectarstvo in apiturizem Šolar** izpolnjuje vse zahtevane pogoje, in odločila, da se certifikat »Top Bee« podeli.

Družini Šolar za prejem prvega podeljenega »Top Bee« certifikata čestitamo!

Čebelarška zveza Slovenije

ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

- IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
- PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

031/628 499

www.cricg.si

cebelarski.center@gmail.com

Čebelarški krožek Turjaške čbelice v podružnični šoli Turjak, OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

V širnih gozdovih, obdana s čudovito naravo, stoji PŠ Turjak. Ta majhna, a živahna skupnost je nedavno postala še bolj pisana in raznovrstna, ko je začel delovati čebelarški krožek Turjaške čbelice.

Turjaške čbelice so plod prizadevanj novoustanovljenega Čebelarškega društva Turjak. Vodim jih mentorica Blanka de Far Papež, v sodelovanju s somentorjem Gregorjem Papežem, ki si prizadevava vzbuditi zanimanje za čebelarstvo med mladimi. V šolskem letu 2023/2024 je vključenih 22 otrok, ki s polno vnemo spoznavajo skrivnosti čebelarstva.

Kot mentorica dajem velik pomen ekološki skrbi našega okolja in pomenu vseh opravevalcev. Učenci se ne seznanjajo le s čebelami in medom, ampak tudi s pomenom prehranskih vrednosti drugih medenih pridelkov. S pomenom, uporabo in podporo lokalne prehrane, ki ima pozitiven vpliv na okolje in gospodarstvo lokalne skupnosti.

Praktični del dela s čebelnjakom se izvaja v mojem čebelnjaku. To omogoča otrokom, da svoje teoretično znanje prenesejo v prakso ter neposredno doživijo čudoviti svet čebel. Pomen praktičnega dela je izjemen, saj otroci dobijo priložnost razvijati spretnosti in samozavest ter bolje razumejo delovanje čebeljega panja.

Poleg tega smo letos v krožku izvajali številne dejavnosti, ki so še poglobile naše razumevanje sveta čebel. Vonjali in okušali smo propolis, cvetni prah, matični mleček in čebelji vosek. Spoznavali smo apiterapijo s

pozitivnimi učinki, ki lahko blagodejno vplivajo na človeško telo in zdravje.

Krožek je sodeloval tudi pri tradicionalnem slovenskem zajtrku, kjer smo promovirali pomen medu v prehrani. Skupaj smo pekli medenjake in spoznavali raznovrstne možnosti uporabe medu v kulinariki. Izdelovali smo svečke iz čebeljega voska ter spoznali pomen voska v čebelarstvu. Pripravljali smo okvirje za AŽ-panje, risali na panjske končnice in se seznanili s pomenom kulturne dediščine ter ljudske umetnosti.

Čebelarški krožek ima dobre pogoje za delovanje. Omogočajo nam ga Čebelarška zveza Slovenije, ravnatelj Primož Garafol, kolektiv PŠ Turjak, še posebej se zahvaljujemo učiteljici Stanki Štrukelj. Iskrena hvala tudi ČD Turjak, ki omogoča delovanje krožka in finančno podpira naše prizadevanje. Ne nazadnje se zahvaljujemo tudi donatorjem in pokroviteljem, ki delujejo v okviru ohranjanja kranjske sivke in podpirajo čebelarške krožke. Še posebej se zahvaljujemo podjetju Hofer, ki je podarilo ves material, potreben za izdelavo semenskih kroglic s sončnicami.

Krožek Turjaške čbelice je le en majhen korak v prizadevanju za ozaveščanje mladih o pomenu narave in čebel v našem okolju. Vendar pa je to korak v pravo smer, ki bo zagotovo imel dolgoročne pozitivne učinke na našo skupnost in okolje kot celoto.

Blanka de Far Papež,
mentorica čebelarškega kroška PŠ Turjak

Čebelarški krožek v OŠ Franja Goloba Prevalje

Medonosne čebele imajo pomembno vlogo v našem okolju, življenju in so razglašene za najpomembnejša živa bitja na planetu. Oprašujejo rastline, prispevajo k biotski raznovrstnosti in ekološkemu ravnovesju. Pomembno je, da o njihovi vlogi poučimo tudi mlajše generacije in jih spodbudimo k čebelarjenju na Slovenskem.

Majhno, drobno bitje čebela, kranjska sivka, krotka, zmogljiva, delavna, skromna, z odličnim občutkom za orientacijo, tudi pri učencih čebelarškega krožka Osnovne šole Franja Goloba vzbudi veliko zanimanje. Želja po znanju nas pogosto vodi od prvih začetkov čebelarjenja vse do danes. Ob tem ne moremo mimo najpomembnejših čebelarjev, prvih panjev, najstarejših orodij in pripomočkov, ki predstavljajo pomemben del naše kulturne dediščine. Z učenci veliko ustvarjamo, rišemo portrete znanih čebelarjev, slikamo čebelnjake, izdelujemo koške in panje, slikamo na panjske končnice in tako ohranjamo del naše zgodovine. Podrobno spoznamo tudi kranjsko sivko, našo avtohtono čebelo, njeno zgradbo, življenje in družino. Kar nekaj časa preživimo v čebelnjaku v učnem centru Prevalje Na Fari. Tam nas vedno zelo lepo sprejmejo čebelarji Čebelarškega društva

Prevalje, še posebej g. Rudolf Vogel, ga. Anica Vogel in g. Nejc Juvan. Z nami delijo znanje, izkušnje in nas veliko naučijo. Učenci tam spoznajo delo in opravila čebelarja skozi celo leto, čebelarško obleko, pripomočke, orodja in naprave ter se preizkušajo v različnih opravilih in si s tem pridobivajo izkušnje in znanje. V čebelarškem krožku z učenci spoznavamo in poskrbimo tudi za medovite rastline v okolici šole. Pogosto pa okušamo sladkosti, ki jih pridelajo naše čebele: pečemo medenjake in lectova srca, iz voska pa izdelujemo in vlivamo svečke. Skozi leto si pridobimo kar nekaj znanja, zato pogosto sodelujemo na tekmovanjih mladih čebelarjev. Učenci so pridni kot čebele in za svoj trud ter znanje velikokrat prejmejo priznanja, kar pa je še dodatna motivacija, ki na široko odpira vrata čebelarjenju na naši šoli. Majhna nepozabna doživetja, četudi samo obisk čebelnjaka, učencem polepšajo in popestrijo dan. Ena sama *Apis mellifera carnica* je dovolj za tisoč vprašanj: zakaj, kako, kje, kdo, kdaj ... Učenci so kot prazen list papirja, na katerega pišejo svoje prve življenjske izkušnje tudi z našo pomočjo.

Vesna Oder, prof. raz. pouka,
mentorica čebelarškega krožka

V Ilirski Bistrici smo obeležili 150-letnico rojstva Antona Žnideršiča

Učenci OŠ Antona Žnideršiča v gibalno-pevski točki

Osnovna šola Antona Žnideršiča in Čebelarsko društvo Anton Žnideršič smo skupaj obeležili 150-letnico rojstva našega rojaka, čebelarja, gospodarstvenika, izumitelja in še kaj.

Na dan njegovega rojstva, 13. marca, je bil v čebelarskem domu dan odprtih vrat, obiskalo nas je sedem skupin ter nekaj posameznikov. Cel teden je bila v knjižnici priložnostna razstava, delček naše muzejske čebelarske zbirke, na panojih je bil predstavljen projekt postavitve doživljajskega panja, največjega AŽ-panja, zelo zanimivi pa so bili portreti Antona Žnideršiča, ki so jih narisali učenci osnovne šole.

Osrednja prireditev v ta namen je potekala naslednji dan v Knjižnici Makse Samsa. V polno zasedeni dvorani so učenci OŠ Antona Žnideršiča pripravili kratek kulturni program, naša čebelarja Andrej Bergoč in Zorko Šabec pa sta slikovito predstavila življenje in delo Antona Žnideršiča. Učenci šole so predstavili še zelo zanimivo učno pot, ki so jo poimenovali po našem čebelarju. Ta učna pot se začne in konča pri kipu Antona Žnideršiča pred osnovno šolo, obišče njegovo rojstno hišo, čebelarski dom, izvir Sušca in še nekaj zanimivih točk v našem kraju. Pohod po tej poti traja dobro uro. Obiskovalci našega kraja se bodo lahko seznanili z opisom poti in navodili.

Po prireditvi smo skupaj obiskali svoj čebelarski dom, si ogledali čebelarsko muzejsko zbirko ter poskusili medeno pecivo in medene pijače.

Želeli smo, da bi bila na ta dan z nami tudi vnukinja Antona Žnideršiča in častna članica našega društva, gospa Marija Mikačič Turnšek, a ji je zdravstveno stanje to onemogočilo. Smo pa gospo Marijo v naslednjih dneh

predstavniki društva obiskali. Z nami pa je bil njen soprog, gospod Tit Turnšek. Zakonca Marija in Tit sta našemu društvu pred kratkim podarila doprnski kip Antona Žnideršiča, delo akademskega kiparja Mihe Kača. Kip smo postavili v svoj čebelarski dom. Enak odlitek krasi od leta 2003 dvorano Čebelarskega centra na Brdu pri Lukovici, od leta 2004 je postavljen tudi pred Osnovno šolo Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici.

Prvi kip Antona Žnideršiča, delo akademskega kiparja Zdenka Kalina, je ob 100-letnici rojstva, leta 1974, postavilo naše čebelarsko društvo v parku pred zdravstvenim domom v Ilirski Bistrici. Odlitek tega kipa je še v Čebelarskem muzeju Radovljica.

Slovenija, sicer majhna dežela na sončni strani Alp, je po zaslugi naših vrlih mož v preteklosti in sedanjega vodstva Čebelarske zveze Slovenije zagotovo med največjimi v čebelarskem svetu. Pomen Žnideršiča še poudarja dejstvo, da njegov panj, predstavljen leta 1910 v reviji *Slovenski čebelar* in leta 1925 v knjigi *Naš panj*, še danes uporablja več kot 90 % slovenskih čebelarjev. Panj pa se vedno bolj uveljavlja v svetu med ljubiteljskimi čebelarji, zlasti v ZDA.

Njegova knjiga *Naš panj*, v kateri opisuje sam panj in način čebelarjenja v njem, je bila izdana še v nemščini in srbohrvaščini, po nekaterih virih pa tudi v italijanščini. V svojem društvu imamo poleg slovenskega originala še knjigo v srbohrvaškem jeziku, ki nam jo je podaril čebelar Anton Koželj.

Anton Žnideršič je bil tudi bistriški župan. Med svojimi sodelavci in someščani je bil spoštovana osebnost. Po prvi svetovni vojni so oblast prevzeli Italijani in Žnideršič je bil več ali manj v njihovi nemilosti. Zato se je kmalu preselil v Ljubljano. A tudi oblasti po drugi svetovni vojni mu niso bile naklonjene. Nekateri viri navajajo, da je umrl v prometni nesreči v sumljivih okoliščinah.

Bistrčani se zavedamo pomena Antona Žnideršiča, a šele z izvedbo projekta AŽ-PANJ – NAŠ PANJ v Ilirski Bistrici bomo njemu in njegovemu delu postavili vrednost, ki si jo nedvomno zasluži.

In še prošnja: Radi bi še bolj obogatili svojo muzejsko zbirko. Če nam lahko kdor koli pomaga z artikli ali z informacijo, kje bi jih lahko dobili, bomo hvaležni. Radi bi pridobili knjigo *Naš panj* v nemškem jeziku, zaželen bi bil tudi Gerstungov panj.

Branko Skrt

Stoti občni zbor Čebelarskega društva Slovenska Bistrica

Predsednik društva poroča o delu.

Januarja je v Čebelarskem centru potekal 100. občni zbor Čebelarskega društva Slovenska Bistrica. Po kratkem kulturnem programu je predsednik Maksimiljan Prah pozdravil goste, nove člane in simpatizerje ter šest najstarejših članov.

V svojem poročilu je najprej čestital ob slavnostnem dnevu in se zahvalil vsem čebelarkam, čebelarjem in simpatizerjem, ki so v preteklih 100 letih pripomogli, da se je razvilo uspešno čebelarsko društvo v Slovenski Bistrici.

V letu 2023 smo zasadili nove rastline ter postavili in uredili vse tablice z opisi rastlin na čebelarski učni poti medovitih rastlin. Delno je zaživela društvena trgovinica, z dodatnimi poučnimi knjigami smo obogatili knjižnico in muzej dopolnili z novimi razstavnimi predmeti. V mesečne delovne akcije vzdrževanja čebelarskega centra smo vložili 730 prostovoljnih delovnih ur. V sodelovanju z Občino Slovenska Bistrica in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami smo izvedli 16 dogodkov, ki so podprti tako s finančnimi sredstvi kot prostovoljnim delom.

Na dnevu odprtih vrat nas je obiskalo 210 otrok iz vrtca in osnovnih šol. Na široko smo odprli vrata centra v okviru vsakoletne dvodnevne prireditve *Podobe bistriških domačij*, ko nas je obiskalo več kot 260 otrok. Naslednji dan pa smo organizirali kuhanje »osmega medenega kotlička«, kjer je sodelovalo osem ekip iz domačega in okoliških društev. Obiskovalcev je bilo veliko in po dobri hrani so si lahko ogledali še razstavo likovnega društva Paleta na temo *čebele in medovite rastline* ter našo učno pot.

V letu 2023 je v sklopu društva uspešno delovala uradno registrirana vzrejna postaja, ki jo upravlja skupina pod vodstvom Borisa Posleka. V okviru akcije Tradicionalni slovenski zajtrk smo obiskali šole in vrtce,

ki smo jim razdelili 42 kg medu in zloženske. Na treh osnovnih šolah naši mentorji vodijo čebelarske krožke. Udeležili so se tudi tekmovanja mladih čebelarjev v Zagorju. Na šolah smo izvajali predavanja, sodelovali pri naravoslovnih dnevih in drugih dogodkih.

Aktivni in povezani smo dobro sodelovali z drugimi čebelarskimi društvi in zvezami, z likovno sekcijo Paleta, z občino in organizacijami v okolju. Uspešno smo sodelovali na javnem razpisu za ukrep podpore čebelarskim društvom za izvajanje pašnih redov v programskem letu 2023. Pridobili smo soglasja za postavitev prevoznih čebelnjakov ter izvedli skupno akcijo nakupa sladkorja. Tudi predavanje in pogostitev članov Državnega sveta RS na čelu s predsednikom Markom Lotričem smo uspešno izvedli. Hkrati pa so potekale dejavnosti za pripravo praznovanja 100-letnice društva. Po ponovni izvolitvi je predsednik Maksimiljan Prah predstavil načrt dela za leto 2024, ki zajema in razširja dejavnosti, ki smo jih izvajali že v preteklem letu. Poseben poudarek je na pridobivanju novih članov, pregledu in razširitvi programa poučevanja otrok in mladine v šolskem letu 2024/2025 ter proučitvi možnosti razvoja dopolnilne dejavnosti na področju medenih pijač na Čebelarskem centru Slovenska Bistrica.

V soboto, 14. septembra 2024, bomo ob praznovanju 100-letnice delovanja društva pripravili osrednjo prireditev z odprtjem čebelnjaka, razvitjem novega društvenega prapora in izdajo zbornika.

Marijan Dreo

Posebno priznanje ob 100. občnem zboru so dobili člani, starejši od 80 let, tudi najstarejši član Janez Potisk.

Zapustili so nas

Stanislav Golčar
(1955–2024)

Bistriški čebelarji smo se 26. marca 2024 poslovili od velikega čebelarskega prijatelja in zvestega člana Stanislava Golčarja. Čebelariti je začel leta 1993 in se leta 1995 včlanil v ČD Slov. Bistrica in ČZS. V društvu je bil vedno med aktivnejšimi člani, še posebej se je izkazal pri izgradnji Čebelarskega centra. S svojim znanjem kot električar je sodeloval pri vseh el. napeljavah in pri izgradnji električnega priključka. Prejel je vrsto priznanj in zahval, med njimi tudi odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Bil je velika, delovna, poštena, ustvarjalna, v napredek usmerjena osebnost. Ostal nam bo v trajnem spominu.

ČD Slovenska Bistrica

Andrej Kavš
(1947–2023)

Leto je okoli, kar smo se poslovili od našega člana Andreja Kavsa. Član našega društva je bil dobrih 14 let. Čebelaril je z AŽ-panji.

ČD Bovec

Svoje znanje je širil tudi v domačem društvu upokojencev.

Bil je vesten član društva do svojih zadnjih trenutkov življenja.

Žal bolezen ne izbira, od njega smo se morali poloviti mnogo prezgodaj. Mirno počivaj na pokopališču na Srpenici, kjer je sedaj tvoj domek.

Ohranili te bomo v trajnem spominu

ČD Bovec

Andrej Mlekuž
(1943–2023)

V juniju 2023 smo se čebelarji za vedno poslovili od člana Andreja Mlekuža. Leta 2003 je postal član ČD Tolmin, leta 2009 pa je bil soustanovitelj novoustanovljenega ČD Bovec. Bil je dolgoletni član UO-ja društva.

S svojim znanjem je veliko pripomogel k razvoju društva. Pod Koludrom, na začetku doline Loške Koritnice, je imel svoj čebelnjak, dokler mu je to zdravje dopuščalo. Leta 2014 je za vse zasluge pri delu v društvu prejel priznanje Antona Janša III. stopnje. Leta 2018 je postal častni član društva. Andrej, hvala ti za vse znanje, ki si nam ga dal, za dobro voljo in nasmeh, ki si ga trosil med nami in nas spravljal v dobro voljo. Pogrešali te bomo, a v naših srcih in spominih boš večno z nami.

ČD Bovec

Nikola Periškić
(1946–2023)

Na Mirogoju v Zagrebu smo se 23. junija 2023 poslovili od Nikole Periškića, člana ČD Dobova Kapele. Bil je ljubiteljski sadjar, vinnogradnik in čebelar. V Blatnem pri Pišecah si je ob vikendu v sadovnjaku postavil lep čebelnjak. Za čebele je lepo skrbel, čeprav je živel v Zagrebu, kjer je bil tudi redno zaposlen kot profesor.

V društvo se je včlanil leta 1991. Čebelaril je z do 43 AŽ-panji. Zadnja leta je moral zaradi bolezni število družin zmanjšati, tako da je ob smrti imel samo še eno družino.

Za vestno delo pri čebelah je prejel odlikovanje Antona Janše III. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Dobova Kapele

Alojz Pavše
(1930–2023)

V letu, ko je bila najslabša čebelarska sezona in poplave na Koroškem, nas je zapustil naš čebelar Alojz Pavše. Narava mu je veliko

pomenila in jo je znal opazovati kot lovec in še posebej kot čebelar. Čebele so mu veliko pomenile, saj je veliko svojega časa posvetil prav njim. Rad se je družil s čebelarji, posebej če smo imeli kakšna izobraževanja in praktične prikaze na učnem čebelnjaku. Alojz, pogrešali te bomo ob nedeljskih srečanjih, ker si znal vedno kaj dobrega in hudomušnega povedati.

ČD Prevalje

Stanko Lodrant
(1927–2023)

Zapustil nas je najstarejši član ČD Prevalje.

Že v rani mladosti se je srečal s čebelami in so mu bile življenjske sopotnice. Kot profesor kemije in velik ljubitelj narave je pustil velik pečat na odnosu do žuželk, predvsem čebel.

Bil je tudi umetnik, risal in rezbaril je na temo čebelarstva in nabožnih vsebin.

ČD Prevalje je zapustil kar nekaj panjskih končnic, na učnem čebelnjaku pa je na svojstven način upodobil sv. Ambroža, za to smo mu zelo hvaležni.

Bil je tudi dobitnik priznanj Antona Janše, častni član našega društva in tudi častni član Občine Prevalje.

Za vse, kar je dobrega naredil za čebelarsko društvo in čebelarje, smo mu iskreno hvaležni.

ČD Prevalje

**IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
TRGOVINA - ČEBELARSTVO**

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

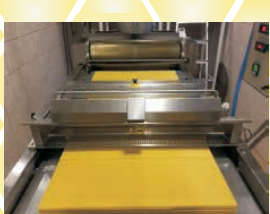
Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM: 031 351 964
E-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI
Delovni čas: od pon. do čet.:
9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,
pet.: 9.00 - 15.00
ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBILJENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

MATIČNA REŠETKA
ŽELEZNA ALI IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA

VSE ZA OBNOVO PANJEV

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.
**MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 kg DALJE.**
OGLEDITE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.

ČEBELJA POGAČA
APIFONDA
MEDOPIP PLUS

SATNIK AŽ,
LR, LR2/3

OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHČI ZA SATNIKE

SMUKALEC ZA
CVETNI PRAH

TESTNA
MREŽA

KOZICA ZA SATNIKE

LOVILEC ROJEV
LESICA

SATNICE

KiPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
☎ (01) 729 61 30, e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

-PANJI
-OPREMA ZA
PANJE
-SATNICE
-ZAŠČITNA OPREMA
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI
-OPREMA IN
PRIPOMOČKI ZA
ODKRIVANJE
SATOV
-TOČILA
-CEDILA
-OPREMA ZA
SEGREVANJE
MEDU
-OPREMA ZA
POLNJENJE
MEDU
-EMBALAŽA

**IZDELUJEMO
-PRAŠILČKE:**
4S, 5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

PVC ZABOJI ZA
TRANSPORT IN
SKLADIŠČENJE
POLNIH IN PRAZNIH
SATNIKOV

**NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA**
MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

**TOČILA
ZA MED -
različni
modeli**

**OBISČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET**

**ČISTEJŠI
CVETNI PRAH**
OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ
**VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU**

**VENTILACIJSKI
KOMBINEZON,
JOPIČ**
-zračen
-narejen je iz treh slojev
tkanine in predstavlja
zato popolno zaščito
pred piki čebel

**PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 ALI 2 SATA,
PREŠE ZA VOŠČINE**

**ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ
PANJEV**

Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 5 %
popusta pri gotovinskem
nakupu nad 100 EUR v
naših prodajalnah.

Api-Bioxal

886 mg/g prah za uporabo v panju
Samozavest odobrenega tretiranja

- KONTROLIRANA RAVEN HFM-ja IN TEŽKIH KOVIN
- ZAGOTOVLJENA KAKOVOST:
za čebele, čebelje izdelke in potrošnika
- OPTIMALNA KONCENTRACIJA:
za maksimalno učinkovitost (> 96 %) in odlično toleranco
- OBDOBJE TRETIRANJA:
ZIMA (malo ali nič zaroda)
POMLAD (rojenje)
POLETJE (blokirano leženje jajčec)

Api-Bioxal
62 mg/ml raztopina za čebeljo družino

Inovativna formula z visoko učinkovitostjo proti varoz, varna in z odlično toleranco.

(10-20 panjev)

(100-200 panjev)

UPORABNO
12 MESECEV
PO ODPRTJU
(na sobni temperaturi)

EDINI ŽE
PRIPRAVLJEN
ZA UPORABO

BREZ
SLADKORJA:
BREZ RIZIKA
HMF

Primeri za ekološko čebelarstvo

ALVEIS
POLJNA PRAVILA
Chemicals Laif

Api-Bioxal je zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

080 13 15
VETCONSULT PHARMA d.o.o.

Primeri za ekološko čebelarstvo

Slovenski
ČEBELAR

5/2024 letnik CXXVI

161

Kako preprečiti čebelji rop? Uporabite čebelji koridor!

DOBRO JE VEDETI:

Koridor se vstavi v žrelo panja, ko se začne krmljenje čebel.

Ko je koridor vstavljen, se čebelji rop ne more razviti.

Koridor ostane v panju vse do zime.

5 KOSOV
ZA 29,80 €

Za več informacij in naročila pokličite na tel. št. **031 536 229**.

www.cebeljikoridor.si

FTN d.o.o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dr. polju

 02/62-96-226
Delovni čas:
od ponedeljka do petka
med 9. in 15. uro

**MEDENA
PONUDBA**
720 ml kozarci
3,99 €/paket 10 kosov

Akcijska ponudba velja v času od 1. do 31.5.2024 za gotovinski nakup kozarcev iz zaloge.

KON-TAKT

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ **031 339 287**

SPLETNA TRGOVINA 0-24 h
www.cebelarskaoprema.si

Vzreja matic
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke.

Matice pošiljamo večkrat na teden.

Gsm: 031/027 780
Tel.: 01/361 24 28

Golo Brdo 19
1215 Medvode

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
Zavrți 41, 1234 Mengeš
Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27

www.apikunst.si / info@apikunst.si

*Čebelarski jopiči, kombinezoni, rokavice, klobuki, kape ...
Proizvodnja čebelarskih točil (inox in PE-posoda)
Motorji (80 in 110 W), ročni pogoni, posode za med*

NOVO: kape s svetilko in povečevalom

@beeconn.si

beeconn.si

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03 56 70 770

NOVO!

SMS

BeeConn LITE GPS

Praznujemo SVETOVNI DAN ČEBEL!

NUDIMO VAM 10% POPUST NA VSE BEECONN PRODUKTE! Popust velja v spletni trgovini s kodo BEE10 (od 20.5.2024 do vključno 25.5.2024).

TRADICIONALNA IZDELAVA VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV LES
ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU DESETIH AŽ-PANJEV VAM PODARIMO PRAŠILČEK

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041-420-200
01-755-13-17

WACHS HÖDL

Predelava čebeljega voska in čebelarški pripomočki

 Deutsch Haseldorf 75, 8493 Klösch +43 3475 2270

 info@wachs-hoedl.com www.wachs-hoedl.com

Satnice iz lastnega voska

- Možnost ogleda predelave lastnega voska od 20 kg ali starih satnic od 50 kg naprej, v nove satnice. Obvezna predhodna telefonska najava.
- Menjava voska od 1 kg naprej. AŽ in LR vedno na zalogi.
- Velika izbira čebelarških pripomočkov.

Več informacij na:
wachs-hoedl.com

Čebelam prijazni premazi za les

belinka
interior

www.belinka.com

Vzreja matic Dejan Grm
Sprejemamo naročila matic čiste kranjske sivke. Matice pošiljamo večkrat na teden ali jih osebno prevzamete.

Gsm: 040593488

Svibno 38
1433 Radeče
E-naslov: dejangrm99@gmail.com

ČEBELJE MATICE
zreli matičniki, paketni roji
čebelje družine na satju

Oddaj naročilo preko spleta
in prihrani.
BREZPLAČNA POŠTNA
pri naročilu najmanj 5-ih
čebeljih matic.

gsm 051 325 369, 041 936 306
cebelarstvo.medokost@gmail.com
www.apis-mellifera-carnica.eu

Vzreja matic JOŽE HERBAJ
Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE
Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980
Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS-a.

MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

VZREJA MATIC

Nudimo vam označene matice kranjske sivke in zrele matičnike odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od 10. maja do pozne jeseni. Prevzamete jih lahko osebno ali vam jih pošljemo po pošti.

ČEBELARSTVO KOLAR
Peter Kolar, Doklece 3, 2323 Ptujška Gora
☎ 041 587 573

Nudimo vam tudi različne vrste medu in matični mleček.

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK BALI

Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Prodajamo tudi družine na 5-7 AŽ satih.

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1, Dole pri Litiji
Tel.: 01/897 21 45, 041/900 606, 041/364 307
e-naslov: anicaticar@gmail.com

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS-a.

VZREJA ČEBELJIH MATIC

Čebelarstvo Vidovič
Jože Vidovič
Apače 300
2324 Lovrenc na Dr. polju

Na podlagi 30-letnih izkušenj vzrejamo kvalitetne matice pod nadzorom KIS. Matice pošiljamo po pošti ali jih osebno prevzamete.

041 579 827
www.cebelarstvo-vidovic.si

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZAČETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogličeni spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873
www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o., Primičeva ulica 10 a, 1291 Škofljica

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

DOLINŠEK MARJAN S.P., IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME, MD OPREMA

Sončni topilnik

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com
<http://ometalnik.si>

Osmukalnik

Ometalnik

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

Ko skrbimo za čebele, skrbimo za prihodnost.

Zavedamo se, da brez čebel ni življenja, biotske pestrosti, ni skoraj tretjine hrane ... Kar pomeni, da ni prihodnosti. Zato s ponosom podpiramo svetovno znano slovensko čebelarstvo ter prispevamo k ohranjanju naše bogate kulturne dediščine, zaščiti okolja in investiramo v lepšo prihodnost, ki si je brez čebel ne moremo predstavljati.

NLB

Točilo PREMIUM

6 kasetno
fi 800 mm
avtomatično
3.706,10 €
2.594,27 €

Točilo MINIMA

4 satna
fi 600 mm
univerzalni koš
električni pogon
583,00 €
542,19 €

Mešalnik medu

400V z grelcem,
mešalom in
avtomatiko
50 l Lyson CLASSIC
1.692,99 €
1.523,69 €

Pogače za čebele

popust na vse
vrste pogač

Polnilnica za med OPTIMA

1.866,30 €

Črpalka za med

230V / 0,37KW
1.852,20 €

Panj AŽ

10 satni z
mrežo za
kontrolno varoe
148,60 €

Črpalka za med

1,5KW, 230V
2.312,10 €
1.156,05 €

**Za člane ČZS nudimo 5% popust pri nakupu
čebelarске opreme v vrednosti nad 50 €.**

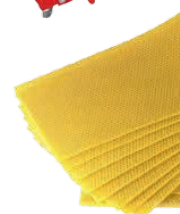
*Vse cene vsebujejo DDV.
Popusti se ne seštevajo.

Odkup medu

Satnice

LR, AŽ, Dadant,
Farar

Drugo čebelarско opremo si lahko ogledate na spletni strani **www.belokranjski-hram.si**

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj | M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485
Belokranjski hram MARIBOR (franšiza) | Gardina d.o.o., Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor, M: (02) 471 51 73

Logar
ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKO OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

TOREK, SREDA PETEK	PONEDELJEK, ČETRTEK
09.00-12.00 13.00-16.00	09.00-12.00 13.00-17.00
SOBOTA: 09.00-12.00	

POSODA ZA ODKRIVANJE Z AŽ LOJTRICAMI IN ODLAGANJEM

Art. 8026

**VILICE ZA ODKRIVANJE
s stranskim nožem**
Akcijska cena: **15,66 EUR**
(17,40-EUR)

Art. 8008

CEDILO ZA MED DVOJNO, večja prepustnost

Art. 7016

SMUKALNIK CVETNEGA PRAHU PVC

Primeren za AŽ in LR panje
Akcijska cena: **10,00 EUR**
(11,10-EUR)

Art. 8154

KUHALNIK VOŠČIN/ KORITO ZA RAZKUŽEVANJE NA PLIN, nerjaveč

Art. 3306

VELIKA IZBIRA TOČIL

Art. 2561

CEDILNA POSODA
z zgornjo pretočno pipo in
cedilom, ki se ob celodnevem
točenju ne zamaši

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Naročeno lahko odpošljemo s paketno pošto.

Akcijske cene veljajo od 01.05.2024 do 31.05.2024 oz. do prodaje zalog. Cene vključujejo DDV.